

PEKINO IR MASKVOS SĄJUNGA

Jeigu Vladimir Putin ar jo įpėdinių politika ir toliau remsis "visi kiti yra negerai" principu, gali būti, kad susilpnės Rusijos-Kinijos sąjunga ir Šanchajaus bendradarbiavimo organizacija (ŠBO), rašo inopressa.ru.

Šanchajaus bendradarbiavimo organizacija – greitai auganti šešių šalių sąjunga, kuriame pagrindiniu smuiku griežia Kinija ir Rusija. Ši organizacija dar kartais vadinama Centrinės Azijos NATO analogu, tačiau karinga V. Putino pozicija pradeda kelti problemų kitoms organizacijos narėms ir tuo pačiu silpnina ŠBO pozicijas.

Tai, kad organizacija puoselėja didelius planus, rodo ir Kirgizijoje įvyksiančio kasmetinio ŠOB vadovų susitikimo detalės. Viena pagrindinių susitikimo temų tapo susitarimo dėl "ilgalaičių gerų kaimyninių santykių palaikymo, draugiškumo ir bendradarbiavimo" pasirašymas.

ŠOB vadai tvirtina, kad stengis "artimiau bendrauti su Afganistanu", o tai turėtų neraminti NATO vadovų – tikriausiai praėjus 20-čiai metų po Rusijos pasitraukimo iš Afganistano, ji ten vėl planuoja grįžti.

Anot nepriklausomos organizacijos "Power & Interest News Report" pranešimo, augantis Šanchajaus bendradarbiavimo organizacijos geostrateginis autoritetas remiasi sutampančiais dviejų pagrindinių narių tikslais: Pekino ir

Maskvos tikslas – apriboti Vašingtono įtaką Centrinėje Azijoje ir sukurti ten įprastą Rusijos-Kinijos įtakos zoną.

Taip pat jame teigiama, kad Kinija trokšta saugumo, resursų ir rinkos, o Rusija nori atstatyti savo įtaką posovietinėje "artimojo užsienio" erdvėje. Likusios organizacijos šalys narės tiesiog nori išlaikyti savo "autoritarinius, klaninius režimus".

Be to, visos jos nori susilpninti islamo ekstremizmą ir separatizmą bei išsilaikyti valdžioje. Šis tikslų rinkinys priverstė David Wall, Karališkojo tarptautinių santykių instituto Centrinės Azijos reikalų ekspertą, pavadinti šią organizaciją "autokratų ir diktatorių klubu".

"Tuo metu, kai blogėja Maskvos ir Vakarų santykiai, Kremlius ir toliau daro viską, kad rastų sąjungininkų ir visų ŠOB kaip atsvarą NATO, - rašo "Eurasia Daily Monitor" apžvalgininkas Pavel Felgenhauer. – Tačiau ar pasirodysios kitos ŠOB narės gadinti santykius su NATO?"

Niekas iš Šanchajaus bendradarbiavimo organizacijos, ypač Kinija, nenori rizikuoti savo pozicijomis ir bloginti santykių su Vakarais, tvirtina P. Felgenhauer ir prideda, kad "greičiausiai V. Putin teks bambėti vienam".

Galbūt artėja laikai, kai George Bush administracija susivoks ir pasinaudos Richard Nixon pavyzdžiu bei vėl sužais Kinijos korta. **LRT**

PRAŠOMA DAR 50 MLRD. DOL.

JAV prezidentas George W. Bush kitą mėnesį planuoja Kongreso prašyti papildomų 50 mlrd. dolerių karui Irake. Šis žingsnis turėtų atspindėti didėjančią administracijos pasitikėjimą, jog ji gali atremti Kongreso raginimus sparčiai išvesti JAV karių iš Irako.

Manoma, jog prašymas bus paskelbtas po Kongreso svarstymo, kuriame dalyvaus ir du aukščiausio rango vadai Irake, rugsėjo viduryje. Ši suma papildytų jau 460 mlrd. dolerių siekiantį 2008-ųjų fiskalinių metų gynybos biudžetą ir 147 mlrd. dolerių finansavimą karams Afganistane ir Irake.

Kariuomenės generolas David H. Petraeus ir ambasadorius Ryan C. Crocker turėtų įvertinti karo eigą ir šiais metais įgyvendinamą naują JAV kariuomenės strategiją

Didžioji papildomų pinigų dalis bus skirta šiuo metu stiprėjančio pasipriešinimo Irake slopinimui – dėl šios priežasties karių skaičius šioje šalyje padidėjo nuo 28 tūkst. iki 160 tūkst. karių. Didinimo išlaidos į 2008-ųjų metų biudžetą nebuvo įtrauktos, kadangi Pentagono atstovai teigė, nežinantys, kaip ilgai tęsis siunčiamų karių didinimas. Sprendimas gauti dar papildomus 50 mlrd. dolerių atspindi administracijos planus didinimą tęsti iki kitų metų pavasario ir tikėjimą, kad tam pritars Kongresas. **LRT**

JAV gynybos departamentas nurodė ištirti, kur dingę šimtai tūkstančių ginklų, skirtų Irako saugumo pajėgoms. Nepriklausoma Pentagono komisija vyks į Iraką, kad

Lietuvoje Kryžių kalnas įrašytas į Valstybinės reikšmės istorijos, archeologijos ir kultūros objektų sąrašą. Tai žingsnis tarptautinio pripažinimo link. 2002 metais apsylančę UNESCO atstovai patarė, ką reiktų padaryti, kad Kryžių kalnas būtų įtrauktas į pasaulinės kultūros vertybių sąrašą. **R. Požerskio nuotr.**

ANGLIJOS LĖKTUVAI PASITINKA RUSIJOS BOMBONEŠIUS

CNN praneša, kad naujausiose, šią savaitę spausdintose nuotraukose matoma, kaip Didžiosios Britanijos karinių oro pajėgų reaktyviniai lėktuvai skrenda įkandinė Rusijos bombonešių per šiaurinę Atlanto vandenyno dalį. Ši scena primena Šaltojo karo laikus ir išryškina didėjančią Rusijos pasitikėjimą savimi.

Britanijos gynybos ministerijos nuotraukose užfiksuotas įvykęs Karališkosios oro pajėgoms priklausančio naujojo lėktuvo "Typhoon F2" ir vieno iš kelių Rusijos "Bear H" bombonešių susitikimas už Didžiosios Britanijos oro erdvės ribų.

Lėktuvai susitiko tą pačią

išsiaiškintų, kaip departamentas pametė ginklų pėdsakus ir ar jie nepateko į blogas rankas. Anot JAV Kongreso tyrimo ataskaitos, Irake dingę 200 tūkst. automatų ir pistoletų. **ELTA**

dieną, kai Rusijos prezidentas Vladimir Putin paskelbė, jog ketina atnaujinti sovietinės eros praktiką, kai nuolat patuliuodavo bombonešiai.

Taip pat V. Putin paskelbė planus atkurti Rusijos aviacijos pramonę, kuriai daugiau nei dešimtmetį būdavo skiriama labai mažai lėšų. Figūrinio skraidymo programos "MAKS-2007" atidarymo Žukovskio aviacijos bazėje metu V. Putin pasakė, kad Rusijos užduotis – išlaikyti karinių lėktuvų gamybos pranašumą.

Tuo metu, kai V. Putin sakė kalbą, jau buvo gaminama daugiau nei dvidešimt karinių lėktuvų, civilinių lėktuvų ir sraigtasparnių, Tai, *Reuters* agentūros manymu, iliustruoja rusų aviacijos ambicijas. "Pristatome unikalias mūsų šalies galimybes", cituoja agentūra V. Putin.

ELTA

GINKLUOJASI VENESUELA

Venesuelos kaimynystėje esančios valstybės turi būti pasirengusios atremti potencialią grėsmę, susijusią su tuo, kad prezidentas Hugo Chavez stiprina savo šalies ginkluotąsias pajėgas. Tai rugpjūčio 23 d. pareiškė JAV gynybos departamento pareigūnas Stephen Johnson, lankydamasis Kolumbijoje su vizitu.

Pastaraisiais metais Caracas išleido milijardus dolerių, pirkdamas Rusijoje ginkluotę, daugiausia - sraigtasparnius, naikintuvus ir Kalašnikovo automatus. Taip pat buvo tariamasi dėl povandeninių laivų pirkimo.

Anot JAV gynybos sekretoriaus padėjėjo Vakarų pusrutulio reikalams S. Johnson, šiuo ginkluotųjų pajėgų stiprinimu siekiama įbauginti kaimynines valstybes, nes labai abejotina, kad Venesuelai tokia armija reikalinga gynybai.

LRT

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Tėvynės sąjunga rudenį norėtų prisijungti Lietuvos tautininkų sąjungą (LTS). Be to, vyksta konservatorių pasikalbėjimai su Lietuvos krikščionimis demokratais (LKD). Lapkritį planuojamas Tėvynės sąjungos (TS) suvažiavimas, kuriame, kaip tikimasi, įvyks šios partijos susijungimas su LTS. Apie tai užsiminė vienas TS vadovų Jurgis Razma: "Bus suvažiavimas, kuriame, kaip mes tikimės, įvyks iškilmingas susijungimas su tautininkais". Tuo tarpu LTS vadovo Gintaro Songailos teigimu, jau dabar vyksta "pasikalbėjimai" su konservatoriais dėl galimo susijungimo, tačiau oficialios derybos dėl to nėra pradėtos. Pasak G. Songailos, LTS apie susijungimą kalbasi ne tik su konservatoriais, bet ir su krikščionimis demokratais.

Molotovo-Ribentropo 1939-ųjų metų rugpjūčio 23-osios sutarties, kuria buvo okupuota Lietuva ir kitos valstybės, buvo Vilniuje minima, tačiau ne tik ji viena, bet ir tą pačią dieną prieš metus, manoma, kad suplanuota, į Gudiją išsiųsto Lietuvos saugumo karininko Vytauto Pociūno tragiško žuvimo, ar jo žuvimo, metinės. Tą dieną priešais Lietuvos Respublikos Prezidento rūmus, Čiurlionio kultūros fondas surengė koncertą, skirtą pulkininko Vytauto Pociūno atminimui. Filosofas Leonidas Donskis buvo vienas organizatorių, kuris kalbėjo: "Mes turime atminti, kad be tiesos, kurią turime mes ginti, kartu ir savo bendrapilietį, nėra respublikos. Negalima leisti, kad Vytauto Pociūno žuvimas liktų iki galo neištirtas". L. Donskis čia dainavo protestą išreiškiančias dainas. Renginys pasidarė protesto renginiu, nes Lietuva vis dar laukia šiuo klausimu teisingumo. Minėjime dalyvavo per 200 žmonių. **Bet Lietuvos prezidentas**, po kurio langais vyko šis įvykis, **nepasirodė**. Lietuvos istorija dar nepamiršta: rugpjūčio 23-ąją surengtas mitingo prie A. Mickevičiaus paminklo 20-mečio paminėjimas. Lietuvos filharmonijoje – atidaryta paroda "Kelio į laisvę pradžia – prie A. Mickevičiaus paminklo 1987 m. rugpjūčio 23 d." Sąjūdžio buvo surengti tam įvykiui minėjimai Kaune ir kituose miestuose.

Varniuose prie Lūksto ežero partijos "Tvarka ir teisingumas" nariai iškylavo ir aptarė savo politinius reikalus. Jų šūkis "Visi – už vieną, vienas – už visus" yra skirtas Darbo partijos stovyklautojams. Dalyvavęs liberaldemokratų vadas **Rolandas Paksas** savo kalboje linkėjo gražaus bendradarbiavimo su jo bendraminčiais, o gal ir susijungimo. Juos dar sveikino valstietė liaudininkė Seimo narė Rima Baškienė ir Liberalų Telšių skyriaus pirm. Gintaras Sebeckis.

Paštuvos kaime Kauno apskrityje iškilmingai perlaidoti Lietuvos valstybės Vasario 16-osios Nepriklausomybės Akto signataro, steigiamojo Seimo nario Jono Vilokaičio palaikai. Vykdamt velionio valią, urna su jo palaikais palaidota šalia brolio kunigo Juozapo Vilokaičio. Signataras 1940 m. nuo okupanto buvo pasitraukęs į Vokietiją. Mirė Blankenburge, kur ir buvo palaidotas.

Lietuvos Seimas paruošė įstatymo projektą, kurio įteisinama Dainų švenčių tradicija. Skelbiama, kad Lietuvos dainų šventė rengiama kas ketverius metus, Lietuvos moksleivių dainų šventės organizuojamos taip pat kas ketveri metai – tarp Lietuvos dainų švenčių. Artimiausia Lietuvos dainų šventė bus 2009 metais, minint Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmetį. Vyriausybė turės patvirtinti Dainų švenčių tarybos nuostatus. Valstybės biudžete numatomos lėšos.

Rugpjūčio 31 d., minint Laisvės dieną ir Rusijos kariuomenės išvedimo iš Lietuvos keturioliktąsias metines, Krašto apsaugos ministerijoje buvo pristatoma Ingos Arlauskaitės ir Ramintos Kšanytės-Armstrong knyga "**Okupacinė kariuomenė Lietuvoje**". Knygą pristatė šio projekto iniciatorius, Genocido ir rezistencijos tyrimo departamento direktorius istorikas Arvydas Anušauskas ir autorė, istorikė I. Arlauskaitė. Vilniaus universiteto jaunų istorikų parengta knyga nagrinėja temą, kuri ilgą laiką buvo apeinama. Autorės, atradusios anksčiau nežinomus dokumentus, atskleidžia sovietinės armijos paslaptis, Lietuvos valdžios pastangas gelbėti Lietuvos jaunuolius Skandinavijos šalyse 1991 m. ir dar daug kitų nežinomų istorijos faktų. Ši knyga leis atidžiau pažvelgti į okupuotos ir aneksuotos Lietuvos valdymą ir kontrolę, aiškiau suvokti tuometinės sovietinės Lietuvos visuomenės interesų ignoravimo priežastis ir pasekmes, suprasti okupacinės armijos vaidmenį ir poveikį Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymui 1990-1991 m." Šios knygos išleidimą rėmė Krašto apsaugos ministerija.

Socialdemokratų koalicijos partnerė Liberalų ir centro sąjunga bei jos vedlys Artūras Zuokas taip pat nesnaudžia - šios partijos vadovai pastaruoju metu nevengia viešų aštrių žodžių apie kairiųjų ir premjero Gedimino Kirkilo veiklą. Taip pat jie užkulisiuose ieško sąjungininkų tarp opozicijos. Vieni tokių galimų sąjungininkų - Naujoji sąjunga.

LGITIC

GALBŪT RASTI CARO NIKOLAJAUS II VAIKŲ PALAIKAI

Praejus beveik 90 metų po caro šeimos išžudymo Rusijoje, manoma, rasti dviejų caro Nikolajaus II vaikų palaikai. Žiniasklaida rugpjūčio 24 d. pranešė, kad archeologai per kasinėjimus Jekaterinburge rado kaulų, kurie gali būti cariičio Aleksejaus ir jo sesers Marijos. Fragmentai tyrimui nuvežti į teismo medicinos laboratoriją Sverdlovsko regione.

Septynis caro šeimos narius 1918 m. liepą Uralo mieste sušaudė bolševikai. **ELTA**

"YAHOO" KALTINAMAS PAŽEIDĘS ŽMOGAUS TEISES

JAV žmogaus teisių stebėjimo organizacija pasaulinio masto internetiniam portalui "Yahoo" pateikė ieškinį. "Yahoo" įtariamamas bendrininkavęs su Kinijos vyriausybe kankinat žmones bei pažeidžiant jų teises, praneša britų transliuotojas *BBC*.

Pasaulio žmogaus teisių organizacija teigia, jog "Yahoo" savo turima informacija dalinasi su Kinijos vyriausybe ir dėl to keletas šalies rašytojų bei disidentų buvo įkalinti. Vienas byloje minimas žurnalistas buvo susektas ir įkalintas 10 metų už ardomąją veiklą po to, kai "Yahoo" Kinijos valdžiai perdavė jo rašytą elektroninį laišką bei adresą, kuriuo kompiuteris jungiasi prie interneto (vadinamąjį IP adresą).

Savo ruožtu "Yahoo" tvirtina, kad jis privalo paklusti kiekvienos šalies įstatymams. Visgi kompanija pripažįsta, kad portalo suteikta informacija padėjo Kinijos valdžiai įvykdyti suėmimus. Išplatintame pranešime "Yahoo" taip pat teigė remiantis privatumą bei saviraiškos laisvę bei pridūrė, kad kartu su kitomis interneto kompanijomis dirba tam, kad su-

Rusijos caras Nikalojus II, kairėje, ir sūnus Aleksėjus, kai buvo ištremti bolševikų į Sibirą, pjauna lentas. Jakateringburge pastatytas kryžius toje vietoje, kur manoma, kad rasti du kūnai – Aleksėjus ir jo sesers, kurie buvo Lenino įsakymu nužudyti. **AP**

MASKVOS IR MINSKO ŽAIDIMAS

Rusijos ambasadoriaus Minske Aleksandr Surikov pareiškimas, kad Maskva gali dislokuoti Baltarusijoje savo branduolinius ginklus, sukėlė abejonių bangą. Buvęs Baltarusijos užsienio reikalų ministro pavaduotojas Andrej Sanikov teigė, kad ambasadorius, nepasikonsultavęs su Minsku ir padaręs tokį provokacinį pareiškimą, pamiršo, jog dirba nepriklausomoje valstybėje.

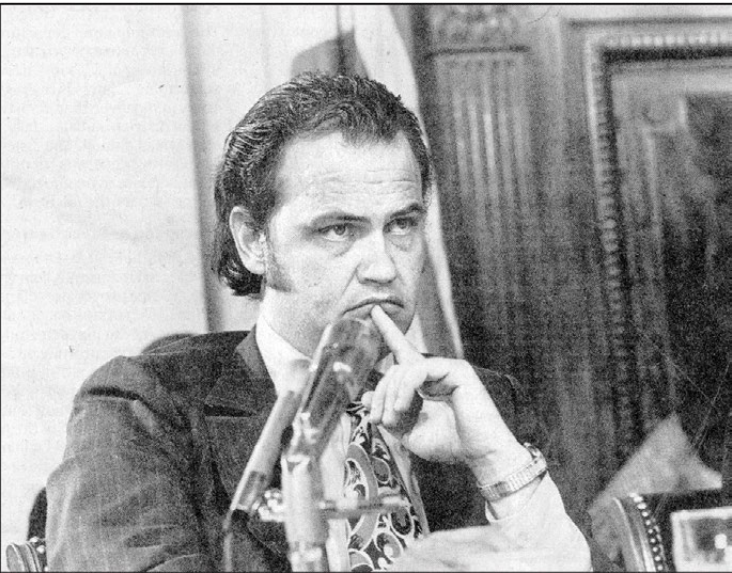
Buvęs Baltarusijos gynybos ministras priminė, kad šalies Konstitucijoje yra nurodyta, jog Baltarusija yra nebranduolinė valstybė. "Baltarusijai žengti tokį žingsnį būtų neprotinga", – teigė jis. Pasak buvusio ministro, branduolinės ginkluotės dislokavimas pakenktų šalies saugumui. Be to, sakė jis, Baltarusija neturi techninių galimybių tokiai ginkluotei išlaikyti.

Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto direktoriaus Raimundo Lopatos vertinimu, kalbos apie galimybę dislokuoti Baltarusijoje rusų branduolinį ginklą yra "artimos haliucinacijoms".

Galimas Rusijos branduolinių ginklų dislokavimas Baltarusijoje yra vertinamas kaip atsakas į JAV planus įrengti priešraketinės gynybos sistemą Rytų Europoje. A.Surikov pareiškimas Jungtinėse Valstijose sulaukė nuosaikios reakcijos. "Mane stebina, kad yra keliami tokie pasiūlymai, – sakė senatorius Richard Lugar. – Mes anksčiau susitarėme, kad iš Baltarusijos ir Ukrainos bus išvežta visa branduolinė ginkluotė. Toks žingsnis pakenktų JAV ir Rusijos santykiams."

Baltarusija 1993 m. pasirašė tarptautinę Branduolinių ginklų neplatavimo sutartį ir įsipareigojo nesiecti įsigyti arba pasigaminti branduolinį ginklą.

ELTA

Fred D. Thompson, Tennessee valstijos prokuroras, buvęs Baltųjų rūmų JAV Senato patarėjas CIA reikaluose. 1994 m. išrinktas senatoriumi, pasižymėjęs Watergate tyrimų skandalo klausimuose, prez. B. Clinton perrinkimui nelegalių pinigų Demokratų partijai iš Kinijos gavimo byloje, laukiamas paskelbsias savo kandidatūrą JAV prezidento rinkimuose Respublikonų partijos sąrašė. Nuotraukoje, kai buvo vyriausias Senato respublikonų komiteto advokatas 1981 m. tiriant Watergate bylą.

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija “Viltis”, Inc.

Algirdas V. Matulionis, Pirmininkas / President

Vytautas Radžius, Redaktorius / Editor

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

MES LIETUVOS PILIETYBĖS
NEPRARADOME

Neseniai baigėsi Kernavėje vykęs Pasaulio Lietuvių Bendruomenės kraštų ir Lietuvių Jaunimo sąjungos pirmininkų suvažiavimas. Jame daug laiko buvo skirta dvigubos pilietybės klausimui. Kaip žinome, Lietuvos Konstitucinis teismas paskelbė, kad dvi-guba pilietybė galima turėti tik išimtinais atvejais. Suvažiavi-me dalyvavęs Respublikos prez. V. Adamkus kategoriškai dar kartą pareiškė, jog kiekvienas lietuvis norintis turėti Lietuvos pilietybę, turi tą teisę. “Tai kiekvieno lietuvio prigimtinė teisė”.

Kernavėje dalyvavęs ir Seimo pirmininkas V. Muntianas, pareiškė, jog “Lietuvos teisininkai to klausimo nėra išsamiai išnagrinėję”. Jis pastebėjo, kad tas klausimas gali būti išspręstas ir be referendumo, kaip kad siūlo teisininkė R. Narušienė, PLB pirmininkė.

Tačiau kaip bus su užsienio lietuviais, okupacijos metais labai daug dirbusiais dėl Lietuvos laisvės savo gyvenamuose kraštuose – neaišku, nes Vidaus reikalų ministerija parengė naują Pilietybės įstatymo projektą, kuris atima Lietuvos pilietybę ne tik iš savųjų, anksčiau užsienio kraštuose priverstinai atsidusių, bet ir iš paskutinės bangos lietuvių.

PLB pirmininkės R. Narušienės pastaba tariant, jeigu dar galima susikalbėti su Prezidentūra, Seimas perorganizavo Seimo ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės komisiją, tai bendradarbiavimas su Tautinių mažumų ir išeivijos departamentu, kurio pirmininku yra A. Petrauskas, neįmanomas. Konstitucinės teisės specialistė Regina Narušienė pareiškė, jog “pati departamento prigimtis ir struktūra yra visiškai neologiška: kaip galima vienu metu jungti skirtingas sritis – išeivijos ir tautinių mažumų politiką?” Kam reikalingas toks departamentas. Ji Lietuvos žmonėms pareiškė: “Mes Pasaulio Lietuvių Bendruomenė šiuo klausimu laikomės principinės nuostatos ir jos nekeičiame. Mums, bėgusiems nuo sovietinės okupacijos, turėtų būti daroma išimtis. Mes bėgome iš Lietuvos ne geresnio gyvenimo ieškodami, ne dėl to, kad nemylėtume Lietuvos – mes bėgome nuo akivaizdžios mirties, kalėjimų, kančių. Ši aplinkybė, kai kalbama apie dvigubą pilietybę – labai svarbi... Beje, jei kas tvirtina, kad, esą mes prašome dvigubos pilietybės, tai ne tikslus apibūdinimas. Mes neprašome, kad mums būtų suteikta Lietuvos pilietybė. Mes turime Lietuvos pilietybę, nes mes jos niekada nepraradome. Taip kalbu kaip teisininkė, kaip advokatė. Juk pasitraukdami į Vakarus mes neatsisakėme Lietuvos pilietybės. Sovietų valdžia buvo neteisėta, todėl jos potvarkiai neturi jokios juridinės galios. O Lietuva iš mūsų atimti pilietybės neturėjo jokio teisinio motyvo. Mes nepažeidėme jokių Lietuvos įstatymų, nepažeminome savo šalies, jos neišdavėme, nebendradarbiavome su okupantais, nejuodinome, nešmeižėme savo krašto. Todėl mes reikalaujame, kad nepriklausomybę atkūrusi Lietuva išsaugotų prigimtinę teisę turėti Lietuvos pilietybę... Taigi, mes jaučiamės pažeminti, įžeisti, kad Lietuvos valstybė, tvirtai besistojanti ant kojų, iš mūsų nori atimti pilietybę.” (“XXI amžius”, Nr.6). Pagaliau gauta žinia, kad premjeras G. Kirkilas ir Tėvynės sąjungos pirm. A. Kubilius ragina Seimo narius pritarti to įstatymo pataisoms, kurias priėmė partijų vadovai, kad nebūtų atimta Lietuvos Respublikos pilietybė, jei turima ir kitos valstybės pilietybė. S. Tūbėnas

SEIMO NARIAI NESKAITO KONSTITUCIJOS

Minint Lietuvos Respublikos Konstitucijos 15 metų sukaktį šiemet šalyje rugsėjį rengiamas Konstitucijos egzaminas. Dienraštis *L.T.* nusprendė iš anksto patikrinti įstatymų leidėjų – seimūnų žinias.

Pirmąjį Konstitucijos egzaminą, kurį globoja prezidentas Valdas Adamkus, etapą planuojama rengti rugsėjo 29 dieną kiekvienoje šalies miesto savivaldybėje. Pasak projekto sumanytojų, galės dalyvauti visi norintys, išskyrus teisininkus. Atskirai egzaminas bus rengiamas valstybės ir savivaldybės politikams. Geriausiai pasirodžiusieji dalyvaus antrame etape, kuris vyks Vilniuje spalio pabaigoje.

"Pirmo etapo dalyviai turės laikyti testą. Prie klausimo bus keturi atsakymo variantai. Kas seka radiją, spaudą ir domisi savo prigimtine teisėmis bei pareigomis, per egzaminą neturės problemų", – įsitikinęs Vilniaus universiteto Teisės fakulteto Konstitucinės ir administracinės teisės katedros docentas Vaidotas Vaičaitis. Spalio 25 dieną geriausiai išlaikiusiesiems Konstitucijos egzaminą bus teikiami apdovanojimai. Jie gaus po LR Konstitucijos egzempliorių.

Per kiek valandų nusikaltimo vietoje sulaikytas asmuo turi būti pristatytas į teismą?

Antanas Bosas: "Tai čia... Konstitucija tą reglamentuoja? Manau, kad čia yra Baudžiamasis kodeksas. Ne? Tuomet tikrai neturiu supratimo. Čia yra konkretus dalykas, mintinai Konstitucijos juk nesu išmokęs. Dabar nagrinėju Konstituciją apie žemės gražinimą. O apie baudžiamuosius dalykus geriau klauskite Teisėsaugos komiteto pirmininko."

Audrius Endzinas: "Eks-

promtu? Duokite pasiskaityti daugiau. (Juokiasi.) Manau, per 24 valandas, bet nesu tikras. Maždaug tiek turėtų būti... Nepataikiau? (Juokiasi.) Negali susisvarbinti, kad jokios klaidos nepadarysi. Skaičiau Konstituciją... Nors nesu jos superžinovas, bet pagrindus turiu."

Vida Marija Čigriejienė: "Į teismą? Nežinau. Bet juk tas asmuo kurį laiką dar turi būti policijoje... Turi būti apklausiamas. Per kiek valandų? Kuo greičiau, tuo geriau. Mintinai Konstitucijos tikrai nemoku."

LR Konstitucijos 20 straipsnis: <...> *Nusikaltimo vietoje sulaikytas asmuo per 48 valandas turi būti pristatytas į teismą, kur sulaikytajam dalyvaujant sprendžiamas sulaikymo pagrįstumas. Jeigu teismas nepriima nutarimo asmenį suimti, sulaikytasis tuojau pat paleidžiamas.*

Kokia Lietuvoje yra valstybinė religija?

Bronius Pauža: (Po ilgos pauzės nusijuokia.) "Velnias žino. (Vėl juokiasi.) O kaip Konstitucijoje sakoma? (Tai jūs pirmas pasakykite) O kaip kiti kolegos atsakė? (Juokiasi.) Gal valstybinės religijos visai pas mus nėra."

Audronė Pitrėnienė: "Tai dabar egzaminuojate? (Nusijuokia.) Nenorėdama apsijuokti, jei kartais ne taip ką nors pasakysiu, nenoriu atsakyti. (O gal išvis Lietuvoje nėra valstybinės religijos?) Na, kaip tai nėra, pas mus yra religija. Tiesiog tam, kad atsakinėtum pagal Konstituciją, reikėtų į ją pasigilinti."

Raimundas Palaitis: (Ilga pauzė.) "Valstybinė religija? Šiaip dauguma Lietuvoje yra katalikų tikėjimo. Bet taip tiesiai neatsakysiu. Manau, valstybė ir religija pas mus yra

atskiri dalykai."

LR Konstitucijos 43 straipsnis: <...> *Lietuvoje nėra valstybinės religijos.*

Kada prasideda ir baigiasi eilinė Seimo pavasario ir rudens sesija?

Algis Rimas: "Na... rugsėjo 10 ir sausio 10 dienomis. (Dar pagalvoja.) Pavasario? Sausis, vasaris kovas... Kovo 10 dieną prasideda. Baigiasi birželio 30 dieną. Rudens – rugsėjo 10 ir baigiasi prieš Kalėdas."

Vladimiras Orechovas: "Jūs ką, man egzaminą darote? Nejuokaukite, prašau! Yra 10 diena, kai prasideda sesija. Bet pas mus ji prasideda žymiai anksčiau. (Kada tiksliai?) Kovo 6 ar 7 dieną. (O baigiasi?) Ponia, jums nėra ką daryti? Birželio 30 dieną, bet pas mus baigiasi, kai reikia... būna pratęsimas, kai nespėjame. Antra kadencija esu Seimo narys ir nesiskundžiu, kai reikia ilgiau padirbti."

Zita Žvikiienė: "Jei teisingai prisimenu, rugsėjo 10 prasideda rudens. O turėtų baigtis gruodžio 23 dieną. Pavasario sesija turėtų prasidėti kovo 10 ir baigtis birželio 30 dieną. Bet taip tiksliai nebūna."

LR Konstitucijos 64 straipsnis: *Seimas kasmet renka į dvi eilines – pavasario ir rudens – sesijas. Pavasario sesija prasideda kovo 10 dieną ir baigiasi birželio 30 dieną. Rudens sesija prasideda rugsėjo 10 dieną ir baigiasi gruodžio 23 dieną. Seimas gali nutarti sesiją pratęsti.*

Neeilines sesijas šaukia Seimo Pirmininkas ne mažiau kaip trečdalis visų Seimo narių siūlymu, o Konstitucijos numatytais atvejais – Respublikos Prezidentas.

Eglė Dagienė, L.T.

STUDENTAI UŽ DVIGUBĄ PILIETYBĘ

Lietuvos studentų atstovai šalies valdžią ragina aktyviau spręsti dvigubos pilietybės problemą emigravusiems, išvykusiems iš Lietuvos piliečiams bei jų vaikams, gimusiems užsienyje. Tai skelbian-tis kreipimasis bei pasiūlymai inicijuoti rugpjūčio 26 d. Palangoje prasidėjusioje Lietuvos studentų sąjungos (LSS) Asamblėjoje tema “Tapatybė – lietuvis: kaip išlikti savimi?”.

“Dabar galima matyti tam tikras varžybas tarp sovietinės tapatybės prieš lietuvišką bei europinę. Reikia ieškoti savęs tikruose dalykuose, nes sovietiniai buvo primesti kartu su tam tikra tuštybe ir pliuškių kultūra. Vienas iš pavojų lietuviams dabar – persiimti tuščia, pliuškių kultūra”, - apie lietuvių tapatybę sakė Europos Parlamento narys Vytautas Lands-

bergis.

Pirmąją Asamblėjos dieną vykusioje konferencijoje studentai taip pat aptarė tapatybės krizės apraiškas valstybėje, akademinės kultūros vaidmenį tautinio tapatumo išsaugojimo procese, nagrinėjo tautinius stereotipus. Pranešimais savo mintimis su studentais taip pat dalinosi Nepriklausomybės atstatymo akto signatarė Nijolė Oželytė, muzikologas Viktoras Gerulaitis, Švietimo ir mokslo ministerijos atstovai kiti aktyvūs visuomenės veikėjai.

“Ne laukti ir tūpčioti, o kurti ir vienytis - tai yra istorinė lietuvybės išsaugojimo pamoka dabarties ir ateities lietuvių kartoms iš mūsų skaudžios tautos istorijos XX amžiuje. Dvigubos pilietybės įteisinimas būtina sąlyga tam”, - susirinkusiems kalbėjo LR amba-

sadorius Jungtinėje Karalystėje, LSS garbės narys Vygau-das Ušackas.

Studentų kreipimesi bus kviečiama tinkamai reglamentuoti pilietybės igijimą gimimu, jei bent vienas iš tėvų yra LR pilietis. Bus siūloma keisti galiojančias įstatymų nuostatas, kurių pagrindu Lietuvos piliečiai, igiję kitos šalies pilietybę, yra priversti atsisakyti Lietuvos pilietybės. Taip pat atkreiptinas dėmesys, jog asmenims, igijusiems pilietybę gimimu, prieš jų valią ji negalėtų būti atimama.

Rinkimuose į Seimą Dzūkijos vienmandatėje apygardoje dalyvaus ir buvęs disidentas partijos "Tvarka ir teisingumas (liberalai demokratai)" kandidatas **Antanas Terleckas**. Vyriausiajai rinkimų komisijai jis įteikė pareiškinius dokumentus.

PREZIDENTO ŽADĖTA PARAMA PREMJERUI IŠGARAVO

Vilnius, rugpjūčio 28 d. Prezidentas iš pradžių palaikė premjero idėją sudaryti komisiją saugumo karininko Vytauto Pociūno žūties aplinkybėms tirti ir net palaimino savo patarėjo dalyvavimą jos veikloje. Tačiau po kelių dienų prezidentūra jį atšaukė ir viešai sukritikavo Vyriausybės vadovą.

Prieš sudarydamas darbo grupę V.Pociūno žūties aplinkybėms tirti, premjeras Gediminas Kirkilas tarėsi ir su prezidentu Valdu Adamkumi. Šalies vadovas iš pradžių palaikė tokią Vyriausybės vadovo idėją, tačiau sulaukęs teisininkų neigiamų vertinimų pakeitė savo nuomonę. V.Adamkaus patarėjas Lauras Bielinis dėl susidariusios padėties išvelgia ir G. Kirkilo, ir paties prezidento kaltę.

Neabejojo dėl paramos

Į darbo grupę įtrauktas europarlamentaras Vytautas Landsbergis tvirtino, kad viena paskatų dalyvauti G.Kirkilo sudarytos komisijos veikloje buvo premjero telefonu išsakytas patikrinimas, kad ją laimina ir V.Adamkus.

Tačiau praėjusią savaitę prezidento patarėjas L.Bielinis pareiškė, kad V.Adamkus kritiškai vertina darbo grupės sudarymą ir jos galimą veiklą. Šalies vadovo nuomone, toks G. Kirkilo sprendimas yra abejotinas, kelia grėsmę Konstitucijai ir kitiems įstatymams, nustatantiems prokurorų veiklos nepriklausomumą. Buvo pažymėta, kad prokuratūros atliktą V. Pociūno žūties aplinkybių tyrimą gali įvertinti tik teismas.

Nors V.Landsbergį nustebino pasikeitusi prezidento pozicija, politikas nesiėmė to vertinti. Europarlamentaras stebisi ir teisininkų kritika premjerui dėl galimo konstitucinių teisių viršijimo ir kišimosi į teisėsaugos darbą. "Mano manymu, tai kažkoks nesusipratimas, nes darbo grupę gali sukviesti bet kas, nagrinėsime tai, kas jau yra žinoma, kaip tai atrodo ir kokią nuomonę formuoja", - LŽ sakė V. Landsbergis.

Delegavo atstovą

LŽ kalbintas L.Bielinis pasakojo, kad G.Kirkilas apie darbo grupės sudarymą prezidentui užsiminė per susitikimą, vykusį prieš porą savaičių. Pasak susitikime dalyvavusio V. Adamkaus patarėjo, premjeras šalies vadovui apie naują komisiją kalbėjo labai abstrakčiai. "G.Kirkilas užsiminė apie galimą tokią darbo grupę, bet jis kalbėjo bendrais žodžiais. Iš jų nebuvo aiškūs konkretūs veiklos barai", - aukščiausių šalies vadovų pokalbį komentavo L.Bielinis. Prezidento pa-

tarėjas neprisiminė, ką konkrečiai premjeras kalbėjo apie naują darbo grupę. Jam įsiminė tik G.Kirkilo žodžiai, kad būtų ne pro šalį ištirti V.Pociūno žūties aplinkybes. Tačiau po tokio neaiškaus pokalbio V.Adamkus palaikė G.Kirkilo idėją sudaryti specialią darbo grupę. "Jei tik duos naudos, reikia sudaryti, tegul bando kažko paieškoti", - prezidento žodžius prisiminė jo patarėjas. Valstybės vadovas pritarė ir tam, kad į komisijos sudėtį būtų įtrauktas prezidentūros atstovas - V.Adamkaus patarėjas nacionalinio saugumo klausimais Mindaugas Ladiga.

Pasak L.Bielinio, paramą G. Kirkilo sumanymui išreiškęs prezidentas apie konkrečią darbo grupės veiklą, sužinojo tik po kelių dienų. "Tada pradėjome į tą reikalą žiūrėti rimčiau", - tvirtino patarėjas. Darbo grupės veiklos principai V.Adamkų gerokai nustebino ir papikтино. Prezidentūra atšaukė M. Ladigą iš komisijos.

Iš pradžių G.Kirkilo sumanymą parėmusi, o vėliau ji smarkiai sukritikavusi prezidentūra nesijaučia apgavusi premjerą. Dėl tokios padėties L.Bielinis išvelgė ir G.Kirkilo, ir V.Adamkaus kaltę. Pasak patarėjo, premjeras turėjo detaliau papasakoti apie steigiamą darbo grupę, o prezidentas - daugiau apie ją išsiklausinėti. Tačiau V.Adamkaus patarėjas tikino, kad išsiskyrusios nuomonės - jokių būdu ne aukščiausių šalies vyrų konfliktas, o tiesiog nesusikalbėjimas. Paklaustas, kaip jaučiasi dėl pasikeitusios prezidentūros pozicijos, G.Kirkilas buvo lakoniškas: "niekaip nesijaučiu".

Premjeras tikino, kad V. Adamkui papasakojo apie darbo grupę ir pristatė jos sudėtį. Tačiau G.Kirkilas neprieštaraavo L.Bieliniui, kuris tvirtina, kad Vyriausybės vadovas nepakankamai gerai išaiškino prezidentui darbo grupės veiklą. "Išaiškinau taip, kaip išaiškinau. Gal ir nepakankamai, sunku pasakyti", - teigė premjeras.

KOMISIJOJE ATSISAKĖ DALYVAUTI PREZIDENTO PATARĖJAI

Premjero sudarytoje specialioje darbo grupėje dėl saugumo karininko Vytauto Pociūno žūties tyrimo teisėsaugos institucijų atstovams norima suteikti specialų statusą. Taip teigė darbo grupės vadovas filosofas Vytautas Ališauskas. Jis teigė tikįs, kad grupė susirinks į pirmąjį savo posėdį jau šį rugpjūčio 31 d.

"Bandome sugalvoti, koki specialų statusą suteikti teisėsaugos atstovams, kad jie galėtų dirbuotis mūsų grupėje nesukeldami jokių juridinių kon-

Rusai kaltina J. Borisovą ir gailisi R. Pakso. "Kas jūs, pilietai Borisovai?" Tokiu pavadinimu straipsnį išspausdino Maskvos dienraštis "Nezavisimaja gazeta" ("Nepriklausomas laikraštis"). Jame rašoma, kad J. Borisovas kenkia tarptautiniam Rusijos įvaizdžiui ir jo egoistiniai veiksmai iš politinės arenos pašalina vienintelį palankų Maskvai prezidentą Baltijos valstybėse – Rolandą Paksą. Dėl to jau ir dabar – liberaldemokratui iki šiol sunku grįžti į didžiąją politiką. Rusijos dienraštis liepos 26 d. rašo, jog įdomiausia šioje istorijoje yra tai, kad R. Paksas buvo vienintelis Baltijos kraštų prezidentas, kuris skaitėsi su Rusijos interesais, tarkime, siekė, kad "Mažeikių nafta" būtų parduota rusų įmonei "Lukoil".

TYČIOJASI IŠ LIETUVOS VALSTYBĖS

Buvęs nušalintojo prezidento Rolando Pakso finansinis rėmėjas Jurijus Borisovas ignoruoja prezidento Valdo Adamkaus dekretą bei įstatymus ir jau pusmetį negrąžina prarasto valstybės apdovanojimo, pranešė LNK žinių tarnyba. Be to, su verslininku J. Borisovu norėjęs pakalbėti televizijos žurnalistas buvo pasiūstas "ant trijų raidžių".

J. Borisovui tekęs Dariaus ir Girėno medalis dar pernai turėjo būti grąžintas Prezidentūrai.

Nors V. Adamkus jau prieš

pusmetį pasirašė dekretą, kuriuo įpareigojo J. Borisovą grąžinti apdovanojimą, šis nesiruošia jo vykdyti.

"Jeigu negrąžins, priminsime raštu", – sakė Prezidentūros kancleris Giedrius Krasauskas. Apdovanojimų įstatymas nenumato jokių sankcijų jo nepaisančiam.

"Turbūt kardomųjų priemonių ar prievartos čia nenaudosis. Jeigu jis jaučia, kad jį pasilaikys, tai – į sveikatą", – numojo ranka šalies vadovas V. Adamkus.

Tuo metu telefoninis žur-

nalisto pokalbis su J. Borisovu apie delsimą atiduoti medalį nebuvo iš mandagiausių:

J. Borisovas: *Žaiskite politinius žaidimus be manęs.*

Žurnalistas: *O grąžinti ruošiatės ar ne?*

J. Borisovas: *Gerbiamasis, tu rusiškai gerai kalbi?*

Žurnalistas: *Taip.*

J. Borisovas: *Tai aš tave siunčiu...*

Beje, Migracijos departamentui nepavyksta J. Borisovo išprašyti iš šalies – šis per teismus sustabdė išsiuntimą.

LRT

MILIJONINIAI VALSTYBĖS UŽSAKYMAI

Iš Lietuvos siekto išsiųsti Rusijos verslininko Jurijaus Borisovo kompanija "Avia Baltika" už 5,5 milijono litų remontuos Lietuvos karinių oro pajėgų sraigtasparnį. "Avia Baltika" konkurso laimėtoja pripažinta dėl mažiausios pasiūlytos kainos. Dėl jos patikimumo Krašto apsaugos ministerija nesikreipė nei į Valstybės saugumo departamentą, nei į KAM Antrąjį operatyvinių tarnybų departa-

mentą, kurie renka informaciją apie grėsmes krašto apsaugai.

Kaip praneša TV3 "Žinios", tai, kad J.Borisovo kompanija remontuos Lietuvos – NATO valstybės karinių oro pajėgų sraigtasparnį, nustebino europarlamentarą Aloyzą Sakalą. Prieš ketverius metus jo vadovauta komisija, nagrinėjusi galimas grėsmes nacionaliniams saugumui, išvadoje konstatavo, kad tuometis prezidentas Rolandas Paksas

buvo pažeidžiamas dėl išskirtinių santykių su dosniausiu jo rinkimų kampanijos rėmėju J. Borisovu. Komisijos išvadoje rašoma, kad J.Borisovas, palaikomas su Rusijos spec. tarnybomis siejamos bendrovės "Almax", darė poveikį R. Pakso sprendimams.

"Kad toks žmogus, t.y. jo firma, laimi konkursą, ir dar karinei technikai, kuri taip pat susieta su NATO, tai reikia tik stebėtis," - TV3 "Žinioms" tvirtino europarlamentaras.

Tačiau tai, kas stebina A. Sakalą, visai nestebina premjero Gedimino Kirkilo.

"Politiškai verslo negalima visą laiką vertinti. Jeigu viskas buvo skaidru, jeigu tai atitinka NATO reikalavimus... Be to, kaip žinote, mūsų senieji kariniai sraigtasparniai yra rusų gamybos, tad net nėra galimybės jų remontuoti kitoje šalyse. Manau, čia ir yra pagrindinės priežastys," – sakė premjeras.

Kitą karinių oro pajėgų sraigtasparnį už beveik 3 milijonus litų remontuos J.Borisovo kompanijos "Avia Baltika" konkurentė "Helisota".

ELTA

ELTA

KĄ DARYTI, KAD POLITIKA BŪTŲ GERA?

Algimantas Zolubas

Politiką, kaip ir daugelį reiškinių susijusių su valstybe, visuomenė įvairiai suvokia, nelaisko jos savastimi, nuo jos šalinas, vengia arba į ją eina tam tikrų asmeninių ar grupuočių interesų vedami. Iš tikrųjų politika senovės Graikijoje ir kitur iki XVIII a. buvo laikoma mokslu apie valstybės valdymą. Kadangi politika neturi mokslui priskirtinų požymių, ji mokslu nelaikoma, tačiau mokymo objektu, siekiant visuomenę supažindinti su įvairiais valdymo būdais, valstybės valdymo sandara, gali ir privalo. Iš tikrųjų politika yra valstybinių institucijų, partinių ir nepartinių organizacijų bei atskirų asmenų siekiai ir veiksmai, nukreipti į valstybės reikalų tvarkymą. Į pagrindinį valstybės įstatymą – konstituciją, kokį valstybės reikalų tvarkymo būdą valstybė yra pasirinkusi, rašoma pirmuoju straipsniu, o kiti konstitucijos straipsniai aiškina, kaip tas pirmasis straipsnis realizuojamas.

Žodis politika turi ir kitą, neigiamą prasmę. Tai maskuotas veikimas, išsisukinėjimas, turint ne valstybės reikalų tvarkymo, jos tvirtinimo, o kitus, net kenksmingus valstybei tikslus. Tokie reiškiniai tarpsta ir mūsų akyse, kai perkamais balsais stengiamasi pakliūti į valdžias, korupciniais veiksmais joje išsilaikyti ir turėti asmeninę ar klano naudą. Per keliolika nepriklausomybės metų tokių pavyzdžių buvo apstu: iškeltų per 200 bylų dėl kolūkių turto išgrobstymo numarinimas, žalingi valstybei "Pagirių šiltnamių" bei "Alitos" privatizavimai, šešėlinė ekonomika, su ja susijusi nežabojama korupcija bei algų vokeliuose mokėjimas, kagėbistų rezervistų valstybinėse struktūrose įsitaisymas, o pastaruoju metu viešai demaskuojamas vadinamų "valstybininkų" klano toleravimas.

Kas vykdo politiką

Taigi politika, kažkada buvęs valstybės valdymo mokslas, dabar yra valstybės valdymo, valstybės socialinių, ekonominių, aplinkos apsaugos ir kitokių reikalų tvarkymas. Tiek partinės tiek visuomeninės organizacijos, tiek atskiri asmenys, jei savo veikla prisideda prie valstybės reikalų tvar-

kymo, jau dalyvauja politikoj. Kiekvienas sąmoningas demokratinės valstybės pilietis yra politikas, nes jis dalyvauja formuojant valstybę tvarkančias institucijas (dalyvauja valdžios rinkimuose), savo pilietiniais veiksmais (įvairiomis pilietinėmis akcijomis (laiškai, piketai, mitingai, streikai) daro įtaką valstybės reikalų tvarkymui. Iš nesusivokimo ne tik atskiri piliečiai, bet ir organizuotos vietos bendruomenės, kurių Lietuvoje priskaičiuojama per tūkstantį, apie politiką stengiasi nekalbėti, į ją eina vangiai. Tokiu pavyzdžiu gali būti ir tikinčiųjų bendruomenė – Bažnyčia.

Daugelis, tarp jų ir dvasiškiai, tardami kad Bažnyčia demokratinėse valstybėse atskirta nuo valstybės, klysta ir kitus klaidina, kad Bažnyčia negali kištis į politiką. Net jei to nenorėtų, pagal priedermę ugdydama dorą pilietį, Bažnyčia dalyvauja politikoje; ji ugdo dorą pilietį, sveiką pilietinę visuomenę - valstybės pamatą ir turinį. Jos veikla negali būti palanki kokiai partijai, tačiau nusišalinimas nuo valstybės reikalų tvarkymo būtų, bažnytinio terminuariant, pilietinė nuodėmė. Nei Bažnyčia, nei bažnytinės bendruomenės nariai nuo valstybės nėra atskirti, Bažnyčia veikia valstybėje, ji turi teisę į politinius veiksmus, tik jos valdymas yra atskirtas nuo valstybės (turi savo valdžią).

Regis paradoksalu, tačiau ir tas tik formalus valstybės pilietis, kuris atsiriboja nuo politikos, jos kratosi, neina balsuoti renkant valdžias, dalyvauja politikoje; netvirtindamas valstybės valdymo, jis tą valdymą silpnina, pasiduoda bet kokiam, net kitos valstybės valdymui.

Pasisakymai, rašiniai spaudoje, diskusijos įvairiais valstybės reikalus liečiančiais klausimais, nors jos neliečia valstybės institucijų formavimo, diplomatinį reikalų, tarpvalstybinių santykių, norom nenorom yra politinės, nes savaime turi įtakos piliečio ugdymui. Gali kas priekaištauti, kad diskutuojama ar liečiama viena siaura sritis. Tačiau, jei politiką laikysime didele upe, tai ji maitinasi ne vien iš plačių upių, bet ir siaurų upelių. Jei aš sodinu medį neturėdamas tikslo iš jo

Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus dalyvavo Medininkų tragedijos 16-ųjų metų minėjimo renginiuose. www.president.lt

lentas išpjauti, o savo valstybę pagražinti, kaip dabar sakoma, jos įvaizdį pagerinti, aš jau dalyvauju politikoje.

Daugeliui iš sovietinės okupacijos išsivadavusių šalių gyventojų politika atgrasi dėl kelių priežasčių:

1) iš praeities išlikusi baimė kištis į politiką, nes "už politiką" persekiojo, kalino, žudė;

2) visuomenės klaidinimas, kad politika yra tik Seimo narių, valstybės vadovų bei diplomatų reikalas, mat suklaidintą, mulkinamą visuomenę lengviau valdyti;

3) sąmoningai skleidžiama klaidinanti nuomonė, kad politika nešvarus dalykas, o, kai į "nešvarų" reikalą švarieji nesiikiša, nešvarieji lengvai užima jų vietą;

Kalbant apie politikos formavimą valstybėje, reikia atsakyti į klausimą, kas valstybę sudaro, kieno galiose ir valioje yra politika – valstybės reikalų tvarkymas.

Pilietinė, tautiškai susipratusi visuomenė

Trumpai tariant, valstybė yra politinė bendruomenė, turinti aukščiausiąją valdžią. Demokratinę valstybę, kokia yra ir Lietuva, sudaro pilietinė visuomenė. Pilietinę visuomenę sudaro valstybės piliečiai, priėmę įstatymais numatytas pareigas valstybei ir turintys įstatymais numatytas teises valstybėje. Kaip tvirtina Lietuvos Konstitucijos 2 straipsnis "Lietuvos valstybę kuria Tauta. Suverenitetas priklauso Tautai". Lietuvos Respublika 1918 metais sukurta ir 1990 metais atkurta tautiniu pagrindu, nes kamieninė tauta yra lietuvių tauta, todėl ir lietuvių kalba įtvirtinta kaip valstybinė. Nelietuviškos kilmės tautinės mažumos Respublikoje priklauso Lietuvos pilietinei visuomenei ir iš esmės lietuvių tautai, nes esminis tautos skiriamasis bruožas nėra rasė, kilmės tau-

tybė, religija ar kitokie nors ir svarbūs požymiai, o istorinio likimo bendrystė. Teisus buvo popiežius Jonas Paulius II, kai 1993 m. atsilankęs Lietuvoje, Lietuvos lenkus pavadino lenkiškos kilmės lietuviais, nes iš tikrųjų jie nėra Lenkijos lenkai, tarsi svečiai Lietuvoje, o Lietuvos lenkai, Lietuvos valstybės piliečiai, siejami su lietuvių tauta. Taip yra ir su Lietuvos žydais, totoriais, rusais bei kitomis tautinėmis mažumomis, kuriuos istorinio likimo bendrystė sieja su kamienine lietuvių tauta.

Taigi kalbant apie politikos formavimą valstybėje, pirmiausia reikia kalbėti apie pilietinę, tautiškai susipratusios visuomenės ugdymą, jos telkimą valstybės reikalų tvarkymui (politikai). Girdime nusivylimą mūsų valstybine politika įvairiose visuomenės gyvenimo srityse. Tačiau, žvelgdami su pavydu į brandesnės demokratijos valstybes, tarsi pamirštame, kad formuotis pilietinei, tautiškai susipratusiai visuomenei praeityje turėjome tik du dešimtmečius, dabartyje ir dviejų neturime. Per anuos du dešimtmečius valstybė sugebėjo išugdyti tautiškai susipratusius piliečius, tačiau pilietinė visuomenė susiformuoti nespėjo (ji formavosi ir žuvo partizaniniame kare). O kokius nuostolius valstybę kurianti tauta patyrė per penkis okupacijos dešimtmečius, dar iki šiol nesugebame įvertinti. Tikrieji piliečiai buvo fiziškai sunaikinti ar išblaškyti, išlikusiesiems sovietinis ideologinis genocidas sunaikino ar iškreipė tautinę savimone, prievarta brukamas ateizmas sužlugdė dorovę. Tad, netekę esminių valstybingumą tvirtinančių išteklių, ir neturime stebėtis, kad per septyniolika metų nevykdoma gera politika. Per stebuklą staiga atgavome nepriklausomybę, tačiau pilietinės visuomenės ugdymo ir formavimo procesas staiga negali

įvykti, nors ir žinome, kad jis būtinas, kad be jo ir normali politika negalima. Tik todėl iš vieno tautiečių lūpų girdime, kad Vytautas Landsbergis Lietuvos išlaisvinimo išmintingasis riteris, iš kitų – kolūkių griovėjas, iš vieno Algirdas Mykolas Brazauskas – nusikalstamos komunistinės organizacijos narys ir vienas vadovų, iš kitų – į prezidentus tinkantis asmuo, iš vieno Jonas Kronkaitis – Lietuvos kariuomenės tikrasis atkūrėjas, iš kitų – Lietuvai nereikalingas amerikonas... O ką kalbėti apie tokias partijas bei frakcijas Seime kaip Rusų sąjunga, Lenkų rinkimų akcija? Ar jos nevykdo maskuoto veikimo, ar joms rūpi lietuvių tautos ir jos valstybės reikalai? Kokie piliečiai buvo jų rinkėjai? Ar jie nepajungiami maskuotai veiklai kitos valstybės naudai? Kai taip vertinama, kai tik formaliai tapę piliečiais žmonės labiau vertina savo asmeninę buitį ar kitos valstybės interesus nei valstybės, kurioje gyvena, būtį, nuo kurios, be abejonės, priklausys jų buitis, gera politika ir negali būti. O ką gi daryti, kad politika būtų gera?

Kelias nelengvas ir netrumpas, tačiau vienintelis: **veikti pilietinės, tautiškai susipratusios visuomenės kūrimo vardan ne tik politikams profesionalams, valstybinėms institucijoms, bet ir visuomeninėms organizacijoms, visiems tautiečiams Lietuvoje ir už jos ribų.** Tik tuomet sąmoninga visuomenė pajėgs suformuoti valdžias, gerai tvarkančias valstybės vidaus ir užsienio reikalus, gerą politiką.

Visuomenės aktyvumo dailiai jau randasi. Žmonės buriasi į vietos bendruomenes, į pilietines patriotines organizacijas, judėjimus, viešai reiškia savo nuomonę, kelia reikalavimus valdžioms, siūlo įstatymų projektus bei jų pataisas, gina visuomenės interesus, skatina visuomenę netūnoti, rodyti pilietinį aktyvumą.

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

DIRVA
LIETUVOS RABRŠKŲ PASIRINKIMAS

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLAISE - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00**

DĖL DVGUBOS PILIETYBĖS IDĖJA SULAUKIA VIS DAUGIAU KRITIKOS

Andriaus Kubiliaus ir Gedimino Kirkilo siūlymui įstatymo pataisomis išspręsti dvigubos pilietybės problemą priešinas vis daugiau politinių jėgų. Nepritariančiųjų gretas papildė Artūro Zuoko vadovaujama Liberalų ir centro sąjunga, kuri pareiškė, kad taip demonstruojamas nepasitikėjimas Lietuvos rinkėjais.

Socialdemokratų partijos pirmininkas premjeras G. Kirkilas ir Tėvynės sąjungos vadovas Seimo vicepirmininkas A. Kubilius ragina Seimą priarti registruotoms galiojančio Pilietybės įstatymo pataisoms, kurios leis visiems lietuvių kilmės asmenims išlaikyti Lietuvos Respublikos pilietybę, net jei jie yra įgiję kitos valstybės pilietybę.

A. Zuoko teigimu, A. Kubilius ir G. Kirkilas, pasisakydami už problemos sprendimą įstatymo lygiu, perėmė populistų retoriką ir mėgina griauti pasitikėjimą Konstituciniu Teismu. Teismo pirmininkas Egidijus Kūris yra sakęs, kad Konstitucijoje įtvirtintą tik vienos pilietybės nuostatą su retomis išimtimis galima pakeisti nebent referendumu.

"Keista, kad konservatorių vadovas A. Kubilius nevengia viešų žodinių išpuolių prieš Konstitucinio Teismo pirmininką. Nemanau, kad tokios rimtos partijos pirmininkas nesuvoktų, kad taip jis griaua pasitikėjimą viena svarbiausių mūsų valstybės institucijų, ne tik Egidijumi Kūriu", - partijos pranešime cituojamas A. Zuokas.

Jis tvirtino "negalys pateisinti ir to, kad konservatoriai visomis išgalėmis bando išvengti referendumo, kurio metu Lietuvos piliečiai išsakytų savo poziciją dėl Lietuvos pilietybės". A. Zuokas sakė ne-

abejojęs, kad dauguma Lietuvos žmonių sutiktų su dvigubos pilietybės principu.

Panašios nuomonės laiko si ir opozicijoje esantys social-liberalai. Naujosios sąjungos frakcijos Seime rugpjūčio 28 d. išplatintame pareiškime prezidentas V. Adamkus kaltinamas tuo, kad pasidavė užsienio lietuvių spaudimui, o A. Kubilius ir G. Kirkilas - noru "pamokyti Konstitucinį Teismą konstitucinės teisės".

Nebijoti rengti referendumo rugpjūčio 29 d. paragino ir Seimo pirmininkas Viktoras Muntianas. "Aš esu įsitikinęs, kad toje situacijoje bijoti nėra ko. Visuomenės nuomonė šiuo klausimu yra žinoma. Absoliuti dauguma žmonių pasisako už tai, kad būtų dviguba pilietybė", - sakė parlamento vadovas.

Seimo pirmininkas pažymėjo, kad dažnesni referendumai galėtų turėti lemiamą įtaką didinant visuomenės politinį aktyvumą. "Manau, kad šita forma mums būtų labai tinkama, todėl aš asmeniškai neatmetu galimybės ir šiuo klausimu organizuoti referendumą", - interviu "Žinių radijui" teigė V. Muntianas.

Pernai Konstitucinis Teismas išaiškino, kad būtina mažinti grupę asmenų, galinčių pretenduoti į dvigubą pilietybę, nes dabar tai yra pernelyg plačiai paplitęs reiškinys. Toks nutarimas sulaukė didelio atgarsio visuomenėje, o nuomonių apklausos rodo, kad dauguma lietuvių pasisako už Lietuvos pilietybės išsaugojimą asmenims, įgijusiems kitos valstybės pilietybę.

Prezidentas Valdas Adamkus taip pat ne kartą yra sakęs, kad dviguba pilietybė užsienyje gyvenantiems lietuviams turi būti išsaugota. **LGITIC**

LIETUVIAI RENKA PARAŠUS, KAD D.BRITANIJOJE GALĖTŲ LAIKYTI LIETUVIŲ KALBOS EGZAMINĄ

Lietuviai emigrantai renka parašus po prašymu įteisinti lietuvių kalbos egzaminą Didžiojoje Britanijoje. Šiuo metu idėją palaiko maždaug penki šimtai išeivių iš Lietuvos, o iki rugsėjo pabaigos tikimasi surinkti per tūkstantį parašų.

Didžiosios Britanijos lietuvių sąjungos valdybos pirmininkė Živilė Ilgūnaitė sakė, kad įteisintas lietuvių kalbos egzaminas taptų paspirtimi mokytis gimtosios kalbos ne tik lietuviams, bet ir paskatintų britus labiau domėtis šia užsienio kalba.

Jos teigimu, parašai reikalingi tam, kad būtų galima įtikinti D. Britanijos egzaminų komisiją, jog bus no-

rinčiųjų laikyti šį egzaminą.

Lietuvių ir latvių kalbų egzaminus D. Britanijoje jau buvo galima laikyti maždaug 1970 metais, tačiau ilgainiui jie išnyko, nes nebeliko norinčiųjų juos rinktis.

"Mes nesame didelė valstybė, mes patys nežinome, kiek mūsų pačių čia yra, bet mes matome poreikį ir atvykstančiųjų gausą", - aiškino pašnekovė.

Britų švietimo sistemoje šiuo metu be kitų užsienio kalbų egzaminu galima rinktis rusų ir lenkų kalbas. Ž. Ilgūnaitės duomenimis, vengrai taip pat siekia į egzaminų sąrašus įtraukti ir savo kalbą.

LGITIC

Vertingiausias Kurtuvėnų dvaro pastatas yra medinis dviejų aukštų svirnas, statytas XVIII a. pabaigoje. Dvaro svirnas įtrauktas į Lietuvos kultūros vertybių registrą. Svirnas statytas 1792-1796 m. Jame dvarininkai rengdavo pokylius, spektaklius, bet kartu buvo laikomi ir grūdai. Iki šiol išlikusiame dvaro svirne buvo įrengtas teatras, kuriame vaidindavo ir baudžiauninkai. Per II pasaulinį karą buvo įsikūręs vokiečių kariuomenės štabas, o išplėstos antrojo ir trečiojo aukštų perdangos naudotos apkasams sutvirtinti. Po nepriklausomybės atgavimo pastatas restaurotas, tačiau 2001 m. rugpjūčio 1 d. naktį sudegė, o 2006 m. visiškai atstatytas Kurtuvėnų dvaro svirnas pagal autentišką projektą, nepanaudojus nė vienos vinies.

lt.wikipedia.org

ATKASTI XVII A. KURTUVĖNŲ DVARO STATINIŲ PAMATAI

DvarasKurtuvėnų dvaro sodybos teritorijoje surasti XVII amžiuje stovėjusių Nagurskių dvaro rūmų, taip pat buvusios ledainės-rūsio ir raštinės pamatai.

Šiaulių universiteto humanitarinių mokslų daktarės archeologės Birutės Salatkienės vadovaujamos ekspedicijos dalyviai jau atkasė dvaro sodybos viduryje XVII amžiuje stovėjusių dvaro rūmų pamatų, taip pat per visą rūmų ilgį buvusios terasos kontūrus.

"Iš visko sprendžiant, XIX amžiuje dvarą valdžiusių Pliaterių rūmų pietinė siena buvo pastatyta ant anksčiau buvusių Nagurskių rūmų šiaurinės sienos pamatų. Pliaterių rūmai buvo šiauriau, visų pamatų dar neatidengėme", - "Šiaulių kraštui" sakė archeologė B. Salatkienė.

Kol kas surastas buvusio Pliaterių rūmo lietaus kanalizacijos kanalas. B. Salatkienės teigimu, tai, kad vieni rūmai buvo šimtmečiu ar dviem senesni už kitus, akivaizdžiai įrodo skirtinga pamatų akmen-

betonio surišimo skiedinio sudėtis. Abeji rūmai buvę dviaukščiai, su balkonu.

Senųjų vietinių gyventojų pasakojimu, Pliaterių rūmai stovėję iki Pirmojo pasaulinio karo. Per karą juos sudegino vokiečių kariai arba bermonstininkai. Vėliau vietiniai gyventojai išstapę rūmų sienas po plytą, o rūmų rūsiuose būdavę laikomi gyventojų gyvuliai. Kai sienų nebelikę, jau po Antrojo pasaulinio karo rūmų pamatai buvę užpilti žemėmis.

"Čia buvo normalus, turtingas dvaras, savo civilizacija, kultūra, buitimi nė kiek neatsilieikantis nuo miestiečių dvarų. Archeologinius radinius šioje vietoje aš lyginu su Valdovų rūmų radiniais iš XVI amžiaus. Ypatingos prabangos šiame dvare nebuvo. Labai svarbu, kad iki šiol apie kaimo dvarų kultūrą mes žinojome tik iš rašytinių šaltinių, o čia iškasame šios kultūros įrodymus", - pasakojo B. Salatkienė.

Kasinėjant rūmų teritoriją, randama herbinių, renesanso

laikų koklių, labai daug keramikos – plytų, čerpių, buitinės keramikos pavyzdžių, stiklo, butelių, porceliano, baliustrų, šernų ilčių, kitų medžiojamų žvėrių kaulų, kalvių darbo vinių, vyrių durims ir taip toliau. B. Salatkienės teigimu, nesunku nustatyti, kas dvare buvo pasigaminta, kas atsivežta iš užsienio.

Visi archeologiniai radiniai pažymimi, perduodami Šiaulių muziejui. Pasak B. Salatkienės, ten Kurtuvėnų fondas, įskaitant ankstesnių ekspedicijų radinius, siekia jau kelis tūkstančius eksponatų.

Ekspedicija Kurtuvėnų dvaro sodyboje tęsėsi iki rugpjūčio pabaigos.

Kurtuvėnų regioninio parko direkcija puoselėja viltį ateityje atkurti autentišką buvusio dvaro aplinką, įskaitant parką, kelius, šulinius, tvoras, statinius. Puoselėjama idėja atstatytuose dvaro rūmuose įrengti administracines patalpas, turizmo informacinį centrą, kultūros namus, konferencijų salę, dvaro muziejinę ekspoziciją, turistinio inventoriaus nuomos punktą ir kita.

LGITIC

24,5 TŪKST. LAISVŲ DARBO VIETŲ

Lietuvos Statistikos departamento duomenimis, 2007 m. antrojo ketvirčio pabaigoje šalyje buvo 24,5 tūkst. laisvų darbo vietų samdomiems darbuotojams. Per ketvirtį laisvų darbo vietų skaičius išliko beveik nepakitęs, o palyginti su atitinkamu 2006 m. laikotarpiu, padidėjo 42,5 procento.

Tyrimo duomenimis, antrojo ketvirčio pabaigoje daugiausia laisvų darbo vietų pramonėje – 6,8 tūkst. (27,9 proc.),

statyboje – 4,0 tūkst. (16,2 proc.), viešajame valdyme ir gynyboje; privalomajame socialiniame draudime – 3,5 tūkst. (14,4 proc.), prekyboje – 3,0 tūkst. (12,1 proc.), transporto, sandėliavimo ir ryšių įmonėse – 2,4 tūkst. (10,0 proc.). Mažiausia laisvų darbo vietų buvo viešbučiuose ir restoranuose – 1,2 proc., žemės ūkyje, medžioklėje, miškininkystėje ir žuvininkystėje – 1,5 proc. visų laisvų darbo vietų.

LIETUVIŲ RADIOJO PROGRAMA girdima trečiadieniais 10:00-11:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

KAUNO MOKYKLOSE MAŽIAU MOKSLEIVIŲ

Kaunas, rugpjūčio 29 d. (LGITIC). Rugsėjo 1-ąją į Kauno mokyklas susirinks 49 tūkst. moksleivių - 2 tūkst. mažiau negu pernai. Vien pirmąją laukiama 200 mažiau nei praėjusiais metais. Juos mokys 3,5 tūkst. mokytojų. Savivaldybėje surengtoje spaudos konferencijoje pabrėžta, kad trūksta anglų kalbos, informatikos ir matematikos mokytojų.

Miesto meras Andriaus Kupčinsko teigimu, mokyklų remontui Švietimo ir mokslo ministerija skyrė 6,8 mln. litų, 4,5 mln. litų gauta iš valstybės investicinių programų. Dotacijos gavo 19 Kauno mokyklų.

CLEVELAND, OH

POKALBIAI IR PAMOKOS
SUAUGUSIEMS

Pokalbiai bei pamokos **lietuviškai kalbantiems suaugusiems** šiemet vyks šeštadieniais Dievo Motinos parapijos patalpose, klasėje prie scenos, šia tvarka:

9 v.r. – Lietuvos istorija, pradedant baltų priešistorė. Bus aptariami svarbieji įvykiai – jų priežastys, aplinkybės, pasekmės, ginčytini vertimai.

10 v.r. – lietuvių kalbos rašyba, skyryba, sintaksė, naujieji rašybos bei skyrybos taisyklių pakeitimai.

11 v.r. – lietuviams svarbių dabarties aktualijų aptarimas, diskusijos.

Pokalbiai ir pamokos prsidės **rugsėjo 15 d.**

Visi tomis temomis besidomintys kviečiami. Nebūtina dalyvauti visose trijose grupėse: galima pasirinkti tik vieną ar dvi.

Lietuvių kalbos pamokos lietuviškai nekalbantiems arba silpnai tekalbantiems suaugusiems bei paaugliams vyksta ten pat ištisus metus, kiekvieną sekmadienį nuo 11:15 iki 12:30. Priimami ir nauji mokiniai.

Dėl smulkesnės informacijos prašom kreiptis į mokytoją Vidą Bučmienę tel. 216-481-0653 Cleveland, Ohio.

LOS ANGELES, CA

RENGINYS “DIRVAI”

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Los Angeles skyrius, vadovaujamas Rūtos Sakienės, rugpjūčio 19 d. sekmadienį, Tautinių namų salėje, surengė gegužinę po stogu, kurios gautas pelnas buvo paskirtas laikraščiui “Dirvai”.

Gera pavykęs renginys, dirbant visiems valdybos nariams kartu, atnešė gerą pelną, kuris reikalingas “Dirvos” leidimui.

Šį renginį aplankė daug Los Angeles lietuvių ir organizacijų vadovų, nežiūrint kokiai organizacijai jie priklausytų. Atskiras komentaras dėl gausios loterijos fantų – laimingieji, o jų buvo daug, vyno ir šampano buteliais.

Bravo renginio vadovei Rūtai Sakienei, kuri turėjo daug darbo ir rūpesčių.

Laukiame daugiau tokių renginių, kurie suteikia gerą nuotaiką jos rengėjams ir dalyviams.

O “Dirvai” linkime ir toliau mus lankyti su savo gera redakcija ir įdomiais straipsniais.

Vytautas Šeštokas

CHICAGO, IL

Rašytojo Antano Gustaičio prisiminimą spalio 17 d. rengia lietuvių radijas “Margutis II”. Paskaitą skaitys Kauno Maironio muziejaus darbuotoja Virginija Paplauskienė. Humoristines eiles skaitys Algimantas Žemaitaitis, aktorius iš Los Angeles. Paminėjimas vyks Lietuvių dailės muziejaus patalpose Lemonte.

Maironio lituanistinei mokyklai reikalinga tautinių šokių mokytoja ar mokytojas. Jis turi turėti legalius dokumentus, kad gali gyventi JAV. Mokslo metų pradžia – rugsėjo 8 d. Daugiau informacijos teikia Violeta Fabianovich telefonu 708-422-3556.

Jaunimo centras Čikagoje šiemet švenčia 59-ties metų garbingos veiklos sukaktį, kuri bus minima gruodžio 2 d. Rengiamas leidinys, kuriame įvairios organizacijos, chorai, mokyklos ir kiti sambūriai prisimins savo ryšius su Jaunimo centru, kai per 50 metų naudojosi jo patalpomis sueigoms, susirinkimams, pamokoms, repeticijoms ir pokyliams.

Lietuvių operos choras naujo sezono repeticijas pradeda rugsėjo 14 d., 7:30 val. vak. Čikagos Jaunimo centro patalpose. Laukiami visų balsų nauji dainininkai. Operos spektaklis numatomas pavasario metu. Choro išlaidoms sumažinti rengiamas tradicinis operos pokylis lapkričio 17 d. Operos valdybai daug rūpesčių kelia padidėjusios išlaidos, todėl dar pravedamas laimingų bilietų vajas ir lietuvių visuomenė prašoma padėti aukomis. Valdyba už savo darbą jokio atlygio negauna, tačiau visuomenei nori vėl padovanoti naują spektaklį.

Lituanistikos tyrimo ir studijų centras šiemet kviečia Čikagos ir apylinkių lietuvių dalyvauti 25 metų sukaktuviniame renginyje spalio 5 d., 7 val. vak., Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre. Bus paruošta paroda, kuri tęsis iki spalio 19 d.

“Lietuvių vaikų viltis”, kaip ir kiekvienais metais, organizavo gydytojų kelionę į Lietuvą. Su jais važiavo Marija Kriaučiūnienė, būdama vertėja, nes daktarai yra iš Shriner ligoninės Čikagoje. Lietuvoje buvo prof. John Lubicky, kuris yra ortopedinės chirurgijos specialistas, daug kartų jau buvęs Lietuvoje ir atlikęs daug sėkmingų operacijų. Jis šį kartą atliko 13 operacijų, ypač komplikuočių, apžiūrėjo 80 vaikų. Kiti gydytojai: prof. Terry Light, rankų chirurgijos specialistas, dr. Sean Garringer, dr. Patricia Hsu, operacinės seselės – Pauline Kelly Sherry Smith, Kathy Folina ir pati Marija Kriaučiūnienė. Visa tai buvo atlikta

AMBASADORIUS
KALBĖS
ČIKAGOJE

Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje kartu su Lietuvių Verslo Taryba (sutr. *LBC*) maloniai visus kviečia į metinį Lietuvių Verslo Tarybos susirinkimą. Vakarų garbės svečias - Lietuvos Respublikos nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius Jungtinėse Amerikos Valstijose J.E. **Audrius Brūzga**, kuris bus pagrindiniu vakaro prelegentu. Jo pranešimo tema "Lietuvos ir JAV ekonominiai santykiai – siekiai, tikslai ir galimybės glaudesniai bendradarbiavimui su JAV verslininkais". Susirinkime taip pat dalyvaus Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje Arvydas Daunoravičius ir Lietuvių Verslo Tarybos prezidentas Antanas Grina.

Lietuvių verslo taryba susikūrė 1999 m. sausio 7 d. Organizacija buvo įsteigta įvairių verslo sričių specialistų pastangomis, siekiant paskatinti verslo ryšius tarp Jungtinių Amerikos Valstijų ir Lietuvos Respublikos. *LBC* bendradarbiauja su Lietuvos Respublikos generaliniu konsulatu Čikagoje ir per jį su Lietuvos Respublikos ambasada Vašingtone. Lietuvių verslo tarybos tikslas yra skatinti ir plėtoti verslo ir investicijas tarp Lietuvos ir Jungtinių Amerikos Valstijų tiesiogiai arba bendradarbiaujant su Lietuvos Respublikos generaliniu konsulatu Čikagoje. *LBC* taip pat bendradarbiauja su įvairiomis JAV verslo organizacijomis bei vyriausybėmis įstaigomis. Lietuvių verslo taryba teikiama pagalba yra nemokama.

Lietuvių verslo tarybos metinis susirinkimas vyks š. m. spalio 7 dieną, sekmadienį, Willowbrook pokylių salėje (8900 S. Archer Avenue, Willow Springs, IL 60480). Vakarų pradžia 6:00 v.v. (kokteiliai), 6:45 v.v. (vakarienė). Įėjimo kaina su vakariene: \$35 (vietų skaičius ribotas).

Apie savo dalyvavimą maloniai prašome pranešti Lietuvos Respublikos generalinio konsulato telefonu 312-397-0382, ext. 204 arba elektroniniu paštu lbc@ltconschi.org. Čekius, išrašytus *Lithuanian Business Council* vardu, prašome iki spalio 1 d. siųsti adresu: 211 E. Ontario Street, Suite 1500, Chicago, IL. 60611.

LR Generalinio konsulato Čikagoje informacija

nemokamai, kad tik padėjus Lietuvos vaikučiams užaugti sveikais.

Vytautas Mikėnas

NAUJAS DIPLOMATAS LIETUVOS
GENERALINIAME KONSULATE ČIKAGOJE

Rugpjūčio 20 dieną Lietuvos Respublikos generaliniame konsulate Čikagoje pradėjo dirbti iš Lietuvos atvykęs diplomatas – trečiasis sekretorius **Vytautas Mikėnas**. Generaliniame konsulate jis pakeitė dėl planinės rotacijos į Lietuvą išvykusią konsulę Ireną Strumilienę. Vytautas Mikėnas generaliniame konsulate bus atsakingas už Lietuvos Respublikos pilietybės ir vizų keliaujančioms į Lietuvą klausimus, notarinių veiksmų atlikimą, testamentų surašymą,

konsulinių pažymų išdavimą bei atliks kitas konsulines paslaugas.

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijoje Vytautas Mikėnas dirba nuo 2003 metų. Prieš atvykdamas į Čikagą jis dirbo LR URM Konsuliniame departamente Vizų skyriuje.

Vytautas Mikėnas į Čikagą atvyko kartu su savo šeima – žmona Vilma bei 3 metų dukrele.

LR Generalinio konsulato Čikagoje informacija

MIELI DIRVOS SKAITYTOJAI
IR RĖMĖJAI,

Teliko tik 57 dienos iki DIRVOS laimingųjų bilietų traukimo, kuris bus 2007 m. lapkričio mėn. 1 d. Mes esame labai dėkingi visiems iki šiol gražiniams bilietų šaknelėms ir kartu pridėjusiems auką, labai svarbią DIRVOS išlikimui.

Prieš metus pranešėme savo skaitytojams, kad DIRVA pradės eiti kas dvi savaites. Tai buvo būtina atsargumo priemonė tolimesniam DIRVOS leidimui išlaikyti. Skaitytojams priminėme, kad tai tik laikinas leidytinis žingsnis ir kad, sąlygoms pagerėjus, yra galimybė DIRVAI vėl tapti savaitraščiu. Tą tvirtiname ir dabar.

Labai prašome visų mūsų skaitytojų DAR NEGRAŽINUSIŲ bilietų šaknelių, jas užpildyti ir gražinti, su atitinkama auka, tam tikslui įdėtuose vokuose. Jei Jūs loterijos bilietėlius atsitiktinai praradot, galite susisiekti su DIRVA telefonu (216) 531-8150, faksu (216) 531-8428, ar e-paštu: dirva@ix.netcom.com ir bilietėliai bus Jums išsiųsti. Taip Jūs tapsite lapkričio I-mos loterijos laimėtojų traukimo dalyviais, o gal ir laimėtojais. Jūsų parama ir dalyvavimas šiame svarbiame lėšų telkime yra sveikintinas ir už jį širdingai dėkojame. Tik Jūsų dėka DIRVA dar gyvuoja.

*Vilties draugijos valdyba,
“Dirvos” leidėjai*

CNC MACHINISTS
A LAKE COUNTY COMPANY
IN NEED OF EXPERIENCED
CNC MILLING SET-UP &
OPERATORS. CALL TOM
AT 440-951-9972

LIETUVA IR PASAULIS

Lietuvos Seimo Valstiečių liaudininkų ir pilietinės demokratijos frakcijos (VLPD) narės Irinos Rozovos parašas po laišku Rusijos prezidentui ir Europos Parlamentui prašant apginti rusakalbių teises Baltijos šalyse sulaukia vis griežtesnių politikų vertinimų. Konservatoriai netgi suabejojo, ar parlamentarė nesulaužė priesaikos Lietuvai.

"**Seimo narė** I. Rozova davė priesaiką sąžiningai dirbti Lietuvai, todėl reikėtų žiūrėti, ar toks advokatavimas Rusijai nereiskia priesaikos sulaužymo. Valstiečiai liaudininkai tokį poelgį turėtų labai rimtai įvertinti",- sako Tėvynės sąjungos vicepirmininkė Rasa Juknevičienė. Konservatorės teigimu, Seimo narė I. Rozova nedelsdama turėtų atšaukti savo parašą, juolab kad ji pati tvirtina dorai neperskaičiusi to dokumento, po kurio pasirašė.

Rugpjūčio 31 d. nuo frakcijos narės I. Rozovos požiūrio dėl rusakalbių diskriminacijos Lietuvoje atsiribojo Seimo Valstiečių liaudininkų ir pilietinės demokratijos frakcija (VLPD). Frakcijos teigimu, I. Rozovos veiksmai, susiję su jos dalyvavimu Taline vykusioje Baltijos šalių rusakalbių atstovų konferencijoje ir jos dalyvių išreikšta pozicija, kuria prašoma Rusijos prezidentą Vladimirą Putiną ir Europos Parlamentą apginti rusakalbių teises Baltijos šalyse, nesuderinami su frakcijos pozicija.

VLPD frakcija teigia nežinojusi apie I. Rozovos dalyvavimą šioje konferencijoje. Valstiečių liaudininkų ir pilietinės demokratijos frakcija pareiškia neturinti faktų, kad Lietuvoje būtų pažeidžiamos rusakalbių teisės. "Jeigu politinei partijai Rusų aljansui priklausančiai narei tokie faktai yra žinomi, ji turėtų juos pateikti atsakingoms institucijoms Lietuvoje", - teigia frakcija.

Laišką Rusijos prezidentui ir Europos Parlamentui prašydami apginti rusakalbių teises Baltijos šalyse pasirašė 20 Lietuvos piliečių, tarp kurių buvo ir Seimo narė I. Rozova. *LNK* žinių teigimu, Valstiečių liaudininkų ir pilietinės demokratijos frakcijos narė teisinosi, kad neperskaitė viso dokumento prieš jį pasirašydama. Esą renginio organizavimas buvo blogas ir ji negavusi iš anksto laiško teksto. Santykiai tarp Rusijos ir Baltijos šalių pablogėjo po to, kai Taline gegužės mėnesį monументas sovietinei kariuomenei - bronzinis karys - buvo perkeltas iš miesto centro į Karių kapines. Paminklo perkėlimą lydėjo susirėmimai, o jį perkėlus pablogėjo Estijos ir Rusijos ekonominiai santykiai - prasidėjo estų produktų boikotas Rusijoje, sumažėjo estiškų produktų importas į Rusiją. Rusija po paminklo perkėlimo pradėjo raginti tautiečius grįžti iš Baltijos šalių į Rusiją.

Rugpjūčio 31 d. rytą į Klaipėdą atplaukė dešimt minų paieškos ir išminavimo laivų iš Lenkijos, Nyderlandų, Prancūzijos, Rusijos, Švedijos ir Vokietijos. Jie dalyvaus rugpjūčio 31-rugsėjo 10 dienomis Baltijos jūroje vyksiančioje tarptautinėje išminavimo operacijoje "Atvira dvasia 07" ("Open Spirit 07"). Pirmą kartą du Rusijos karinio jūrų laivyno minų paieškos ir išminavimo laivai dalyvaus išminavimo operacijoje kartu su NATO karo laivais. Rusijos laivai į Lietuvą atplaukia iš Karaliaučiaus Balstijsko uosto.

Operacijoje taip pat dalyvaus jau anksčiau atplaukę Baltijos eskadros BALTRON ir NATO greitojo reagavimo pajėgų nuolatinės parengties priešmininių laivų junginio laivai.

Į tarptautinę operaciją atplaukiantys laivai švartuos prie Baltijos laivų statyklos krantinės. Ten vyks oficiali operacijos "Atvira dvasia 07" atidarymo ir vadovų sutikimo ceremonija. Po jos - operacijos vadovavimo Vokietijos laive "Rhein" renčiama spaudos konferencija, kurioje dalyvaus visų šalių atstovai. Vėliau operacijos vadovybė ir dalyvaujančių valstybių vyriausieji karininkai susitiks su Klaipėdos miesto ir apskrities vadovybe, Lietuvos karinių jūrų pajėgų vadu. Rugpjūčio 31-rugsėjo 10 dienomis Lietuvos teritoriniuose vandenyse ir išskirtinėje ekonominėje zonoje vyksiančioje tarptautinėje išminavimo operacijoje "Atvira dvasia 07" dalyvaus apie tūkstantis karių ir 19 karo laivų iš dešimties valstybių. Lietuvai atstovaus minų medžiotojai "Kuršis" ir "Sūduvis".

Pagrindinis tarptautinės operacijos tikslas yra užtikrinti saugią laivybą Baltijos jūroje: tirti jūros dugną ir šalinti pavojingus objektus, taip pat tobulinti dalyvaujančių laivų įgulų, štabo karininkų ir vadovybės įgūdžius bei skatinti valstybių dalybių tarpusavio supratimą ir bendradarbiavimą.

Vis daugiau Lietuvos politikų mano, kad dėl dvigubos pilietybės įteisinimo reikia rengti referendumą. A. Kubiliaus pataisas sukritikavo valdančioji Liberalų ir centro sąjunga bei Opozicinė Naujoji sąjunga, o pastarosios pirmininkas Artūras Paulauskas jau pradėjo rinkti Seimo narių parašus, kad būtų svarstomas pasiūlymas skelbti referendumą.

LGITIC

GRĮŽO SU NURODYMAIS IŠ MASKVOS

Vilnius, rugpjūčio 31 d. (ELTA). Viktorą Uspaskichą kandidatu į Seimą siekiantys įregistruoti jo bendražygiai tvirtina bijantys ne tik to, kad jam nebus leista siekti parlamentaro mandato, bet ir galimo pasikėsino į jų pačių gyvybes. Tuo suinteresuoti esą yra "politikai, save vadinantys valstybininkais", kurių pavadės skambėjo Valstybės saugumo departamento veiklos tyrimo metu, tačiau įvardyti konkrečius asmenis jie atsisako.

Į teisėsaugos pareigūnus "darbiečiai" kol kas nežada kreiptis – esą net kuopščiausia apsauga gali nepadėti. "Nė vienas nesame apsaugoti, kad mūsų neištiks Vytauto Pociūno likimas – spaudos konferencijoje teigė Darbo partijos rinkimų štabo vadovė, Seimo narė Dangutė Mikutienė.

"Aš nuo praėjusio šeštadienio turėčiau būti labiausiai saugoma ir sekama Lietuvos moteris", - pridūrė ji. Paprašyta pagrįsti savo paslaptingus nuostatus, parlamentarė patikino tai padarysianti vėliau. Praėjusį penktadienį D. Mikutienė grįžo iš Maskvos, kur ji susitiko su buvusiu partijos pirmininku. Pavojus esą gresia ne tik jai, bet ir kitiems rinkimų štabo darbuotojams, DP nariams ir pačiam V. Uspaskichui.

D. Mikutienė ir spaudos konferencijoje dalyvavusi DP vicepirmininkė, Seimo narė Loreta Graužinienė jau ne pirmą kartą kritikavo Lietuvos teisėsaugos veiksmus. Įtarimus V. Uspaskichui pareiškė pareigūnai esą vilkina tyrimą ir delsia, pasinaudoję turimomis galimybėmis, apklausti Maskvoje ilgiau nei metus gyvenantį partijos įkūrėją.

"Teisėsaugos tikslas, mes manome, yra ne išnagrinėti bylą ir kuo skubiau perduoti teismui, o visomis įmanomomis priemonėmis izoliuoti, neįleisti į Lietuvą arba įkalinti, o galbūt net fiziškai susidoroti. Juk prokurorai iki šiol neišnaudojo ir neišnaudoja visų galimybių, kurias jiems suteikia tiek Lietuvos, tiek tarptautiniai teisės aktai", - kalbėjo D. Mikutienė.

Anot L. Graužinienės, prokurorai jau seniai galėjo išnagrinėti elementarius buhalterinius pažeidimus, tačiau dėl politikų įtakos to esą negali padaryti.

"Manome, jog galime sulaukti ir kitų veiksmų – rinkimų paralyžiavimo, rinkimų štabe dirbančių žmonių ir jų šeimų narių sekimo, persekiojimo. Neatmetame net prielaidos, kad galime sulaukti įvairių kaltinimų nebūtais dalykais, net teroro aktais", - aiškino Seimo narė.

Rusiškos naftos vamzdynu metus nebegaunanti "Mažeikių nafta" vėl bandys perdirbinėti žaliavą iš Pietų Amerikos. Į Būtingę vėl plauks tanklaiviai iš Venesuelos.

KAIMYNAI GRIAUNA ATOMINĖS ELEKTRINĖS PROJEKTĄ

3,5 milijardų eurų vertės projektas keblioje padėtyje atsidūrė dėl ginčų tarp Lenkijos ir Lietuvos akcijų dalies būsime objekte, praneša *Financial Times*.

Kilusios karštos diskusijos gali atidėti planus pakeisti senąjį branduolinį reaktorių, kuris turėtų būti uždarytas pagal Lietuvos stojimo į Europos Sąjungą sutartį. Dėl to Baltijos šalys taptų dar labiau energetiškai priklausomos nuo kaimyninės Rusijos.

Kuomet 2009-aisiais bus uždaromas antrasis Ignalinos reaktorius, smarkiai ekonomiškai besivystančios Baltijos šalys susidurs su 1170 megavatų elektros stygiu. Tai jas privers importuoti daugiau elektros energijos ir dujų iš Rusijos. Jos jau yra priklausomos nuo rusiškos naftos ir gamtinių dujų, kurias Maskva dažnai naudoja kaip įtakos savo "artimajam užsieniui" priemonę.

Naujoji jėgainė turėtų būti

Tiek parlamentarės, tiek spaudos konferencijoje taip pat dalyvavęs advokatas Vytautas Bučius tikino, esą V. Uspaskichas atitinka visus kandidatui į Seimą keliamus reikalavimus. Manoma, kad sprendžiant klausimą dėl V. Uspaskicho registravimo gali iškilti problema dėl to, kad DP įkūrėjas nuo praėjusio pavasario negyvena Kėdainiuose – ten, kur yra deklaravęs savo gyvenamąją vietą.

Įstatymai numato, kad Lietuvos gyventojai, pakeitę gyvenamąją vietą ar išvykę į užsienį, per pusmetį privalo informuoti migracijos pareigūnus. V. Bučius pareiškė, kad V. Uspaskicho gyvenamoji vieta, kaip jis ir yra deklaravęs, yra Kėdainiuose, o ne Maskvoje. Anot jo, tuo turėtų pasidomėti pareigūnai, tačiau jie iki šiol nėra pasiskelbę, kad "darbietis" pažeidė įstatymus, ir skyrę baudos.

pastatyta keturių valstybinių energetikos kompanijų iš Baltijos šalių ir Lenkijos apie 2015 m. Bet nesutarimai tarp jų vyriausybių gali šias statybas nukelti vėlesniam laikui.

Latvija ir Estija jau yra nepatenkintos dėl Lietuvos vienašalio sprendimo pakviesti Lenkiją į šį projektą. Visos nusivylė tuo, kad Lietuvos vyriausybė ignoravo bendrą laišką ir birželį priėmė įstatymą, kuriuo sau susiteikia 34 proc. akcijų paketą naujajame projekte, o likusioms atiduoda po 22 proc.

"Jie paprasčiausia pareiškė, kad gaus 34 proc. jie mūsų net neklausė, - sakė Lenkijos ūkio ministras Piotr Wozniak. – Kol Lietuva taip elgsis, tol bus labai sunku mums rasti bendrą sprendimą."

Lenkija aiškina, kad jai reikia iš naujo reaktoriaus reikėtų 1200 megavatų energijos, nes kitaip jos dalyvavimas bus beprasmis. Ji dabar stengiasi, kad Ignalinos jėgainė būtų dvigubai didesnė ir galėtų gaminti 3200 megavatų energijos. Bet jeigu taip ir būtų pasielgta, projekto kaina išaugtų iki 7 mlrd. eurų ir sukeltų aplinkosauginių problemų, nes reaktorių aušinimui prireiktų didžiulio kiekio vandens.

Jaroslaw Kaczynski, lenkų premjeras, praėjusį mėnesį neatvyko į Vilnių pasirašyti deklaracijos apie šį projektą dėl politinių problemų Varšuvoje. Tačiau P. Wozniakas teigia, kad nėra prasmės kažką pasirašinėti, kol neaiškus įstatymo poveikis. "Mums prireiks mažiausiai trijų mėnesių, kol ištirsime naująjį lietuvių įstatymą, - sakė jis.

Savo ruožtu Lietuva tvirtina, kad projektas yra vystomas. "Mūsų kaimynai žaidžia savus žaidimus, - pastebi finansų ministras Rimantas Šadžius. – Projekto atžvilgiu aršios opozicijos nėra."

SUKILO LIETUVOS KULTŪRININKAI – ATVIRAS KREIPIMASIS PREZIDENTUI

Gerbiamas ir mylimas Lietuvos Respublikos Prezidente,

jaučiame pareigą išsakyti Lietuvos kultūros ir mokslo bendruomenės susirūpinimą dėl bene skaudžiausios, iš sovietmečio paveldėtos Lietuvos rykštės - alkoholizmo ir baisių jos padarinių visuomenės sveikatai ir gerovei.

Lietuvos Respublikos Seimas 2007 m. birželio 21d. priėmė Alkoholio kontrolės įstatymo pataisas, numatančias alkoholio reklamos draudimą radijuje ir televizijoje bei sulyginančias alaus ir stipriųjų alkoholinių gėrimų reklamos televizijoje sąlygas.

Nors ir pritariame sporto autoritetų susirūpinimui dėl galimai gerokai sumažėsiančio įvairių sporto šakų ir renginių finansavimo, tačiau manome, kad šis argumentas yra tikrai nevertas tokio žiniasklaidoje jam skiriamo visuomenės dėmesio. Aludariai remia ne tik sportą, bet ir kultūrą, tačiau rūpinamės ne dėl pinigų.

Mūsų manymu, didžiausia šio populistinio sprendimo žala yra ta, kad didelei daliai visuomenės, skaudžiai nukentėjusiai ir tebekenčiančiai nuo piktnaudžiavimo alkoholiu, suteikiama viltis, kad, uždraudus televizijoje alaus reklamą, jų bėdos pagaliau baigsis ir girtavimas liausis: nepilnamečiai nebegalės nusipirkti svaigalų, naktiniuose klubuose ir mokyklose nebebus galima įsigyti nereklamuojamų narkotikų, o vyrai nustos tįsoti su alumi prieš televizorių.

Dalis politikų, priėmusių paviršutinišką, kovą su alkoholizmu imituojančią sprendimą, net nesusimąstė, kad Seimas prarado galimybę spręsti problemą iš esmės.

Manome, kad alkoholio reklamos draudimas, kaip efektyvi priemonė mažinti alkoholio vartojimą, yra nepagrįstai sureikšminama. Nes sureikšminama pačios reklamos įtaka žmogaus apsisprendimui. Alkoholio vartojimui ypač svarbūs ir kiti veiksniai - šeimos, bendruomenės požiūris, tradicija ir kultūra, prie jo esmingai prisideda socialinės ir ekonominės šiandienos Lietuvos problemos.

Esame susirūpinę tuo, kad per tiek metų šnekų ir "kovos" su girtavimu valstybė neturi jokios moksliniais tyrimais ir priešasčių analize pagrįstos ilgalaikės programos, kuri efektyviai spręstų alkoholizmo ir narkomanijos problemą. Nepaisant to, Seimas ryžtingai paskelbė ateinančius metus Blaivybės metais. Tikėti tik gerais norais pagrįstų sprendimų sėkme taip pat naivu, kaip tikėtis, kad kitus

Kauno menininkai suorganizavo festivalį "Operetė Kauno pilyje". Tai trys baritonai – Danielius Vėbra, Gediminas Maciulevičius ir Benjamins Želvys. Pagrindiniai renginiai vyko liepos 7 ir 8 dienomis prie Kauno pilies, ir buvo skirti Valstybės dienai. Vieną vakarą operetės, kitą – neapolietiškos dainos. Festivalio meno vadovas yra G. Maciulevičius. "Baritonų trio" turi vieną rėmėją, kuris duoda rimtą sumą su sąlyga, kad koncertai būtų nemokami. Be to, trečdalis festivalio biudžeto sudaro Kauno miesto savivaldybės skirti pinigai. Danielius Vėbra yra festivalio direktorius, B. Želvys neturi pareigų, nes jis šiuo metu yra Kauno muzikinio teatro vadovas. Nuotraukoje (iš kairės) D. Vėbra, G. Maciulevičius ir B. Želvys.

metus paskelbus visuotinės gerovės klestėjimo metais pradėsime gyventi geriau. Reklamos draudimas dar vienas problemos sprendimo imitavimas.

Paradoksalu, tačiau atrodo, kad alaus gamintojams piktnaudžiavimo alkoholiu mažinimo programos labiau rūpi nei tiems, kurie už jų kūrimą ir įgyvendinimą yra tiesiogiai atsakingi. Tai bene pirmoji lietuviška pramonės šaka, priėmusi verslo etikos kodeksą, vykdanči arba remianti socialines akcijas ir kultūros projektus.

Didžiuojamės būdami europiečiai ir žinome, kad Europoje verslo savireguliacija ir socialinė atsakomybė pasitikima vis labiau nei draudimais, tačiau pas mus andropoviški metodai ima viršų. Tokiu savęs ir visuomenės apgaudinėjimu padaroma dviguba žala: už problemos sprendimą atsakingos institucijos tarsi nusiima atsakomybę ir jos toliau nesprendžia, o verslui padaromas nuostolis, nes tarptautinių pripažinimą pelniusiam kokybiškam alui atimama pagrindinė priemonė kovoti su stipriu alumi "bambailiuose", "vaisiuku" ir "pilstukui".

Girtavimas dėl tokių "priemonių" tik didės ir tada reikės naujų draudimų.

Atsižvelgdami į tai, prašome, Jūsų Ekscelencija, pasinaudoti Lietuvos Respublikos Konstitucijos Jums suteikta teise ir nepritarti alaus reklamos sąlygų sulyginimui su stipriaisiais alkoholiniais gėrimais bei paraginti įstatymų leidėjus išsiaiškinti pagrindines alkoholizmą skatinančias priežastis, pareikalauti iš atsakingų institucijų geriau vykdyti jau priimtų įstatymų laikymosi kontrolę ir sukurti ilgalaikę valstybinę blaivios Lietuvos programą, joje numatyti galimybę pasireikšti verslo savire-

guliacijos mechanizmams ir visuomeninių organizacijų iniciatyvai.

Pagarbiai

Nacionalinės premijos laureatas, Lietuvos valstybinio simfoninio orkestro meno vadovas ir vyriausiasis dirigentas prof. Gintaras Rinkevičius, Lietuvos nacionalinio operos ir baleto teatro direktorius Gintautas Kėvišas, Nacionalinės pažangos premijos laureatas prof. Virgilijus Noreika, Nacionalinės premijos laureatė, operos solistė Irena Milkevičiūtė, Nacionalinės premijos laureatas, operos solistas Vytautas Juozapaitis, Nacionalinės premijos laureatas prof. Vladimiras Prudnikovas, Nacionalinės premijos laureatė, operos solistė Sigutė Stonytė, režisierė Dalia Ibelhauptaitė, "Baltic Management Institute" generalinė direktorė Vida Bandidis, operos solistas Dainius Stumbras, operos solistė Joana Gedmintaitė, operos solistė Irena Zelenkauskaitė, sportinių šokių kolektyvo "Žuvėdra" vadovai Skaistutė ir Romaldas Idzelevičiai, festivalio "Kaunas Jazz" direktorė Audra Jučienė festivalio "Vilnius City Jazz" organizatorė Judita Bartoševičienė, asociacijos "Klaipėdos džiaz festivalis" prezidentė Inga Grubliauskienė, Kauno miesto simfoninio orkestro vadovas Algimantas Treikauskas, VšĮ "Pažaislio muzikos festivalis" vadovas Juozas Gudžinevičius, Kauno valstybinės filharmonijos vadovas Justinas Krėpšta, Kauno valstybinio choro meno vadovas ir vyriausiasis dirigentas prof. Petras Bingelis, Kauno valstybinio dramos teatro vadovė Ina Pukelytė, Kauno valstybinio muzikinio teatro vadovas Benjamins Želvys, VšĮ "Baritonų trio" direktorius Danielius Vėbra.

KULTŪROS KRONIKA

Mstislavo Rostropovičiaus, garsiojo pasaulio dirigento ir violončelininko meno paveikslai, kurių jis turėjo pusketvirto šimto, sidabro indai ir skulptūros, kurie vertinami mažiausiai 15 milijonų dolerių kolekcija iš Paryžiaus išvežta į Angliją, į "Sotheby" aukcioną. Apie tai pasakojo garsaus muziko kambarių prižiūrėtoja Elena Piliauskienė. Maestro, išgyvenęs 80 metų, mirė po sunkios ligos praėjusį balandį.

Lyric opera Čikagoje paskelbė, kad sezoną baigė su 143 tūkstančiais dolerių pelnu. Jau 19 metų, kai yra Lyric opera neturi nuostolių. Šiuo metu tos operos generaliniu direktoriumi yra William Masson. Kai mūsų Lietuvių opera pradėjo statyti operas, tai jis buvo kostiumų prižiūrėtoju, iš jo buvo nuomami kostiumai berods dešimčiai operų, kurie buvo senojo Čikagos operos teatro nuosavybė.

Švėkšnoje, priešais Šv. Jokūbo bažnyčią, miestelio aikštėje, dailininkas Vytautas Bliūdžius sukūrė iš akmens ir metalo balandžius, geriančius iš šulinio kaip gerumo versmės simbolius. Paminkle iškalti žodžiai: "Geras ateik, dar geresnis išeik", jei ten ateitų žmogus atsigaiivinti trykštančio vandens. Paminklo atidarymo šventėje dalyvavo iš Washingtono atvykusi grafienė Felicija Platerienė. Prieš dešimtmetį ji iš Amerikos parvežė savo vyro palaikus ir bažnyčios kriptoje jie yra palaidoti. Tai paskutinis Švėkšnos grafų dinastijos palikuonis. Istorikai atrado, jog 1503 m. yra datuotų rašytinių šaltinių Švėkšnos vardu.

Palangos vasaros estradoje baigėsi vaikų muzikos festivalis "Laumės juosta". Dalyvavo 69 vaikų popchorai ir 33 solistai, dainavo tris dienas vykusiame koncerte beveik pusantro tūkstančio dainininkų. Didįjį "Laumės juostos" festivalio prizą laimėjo 13 metų kaunietė Lina Jurevičiūtė. Ji dainavo švedų autorių dainą "Tėvai patars", kuriai lietuviškus žodžius parašė Rūta Lukoševičiūtė.

Rugsėjo pradžioje švenčiant Panevėžio 505-ąjį gimtadienį, Senamiesčio gatvėje bus atidengtas paminklas, ant kurio užrašas skelbs, jog ten stovėjo pirmoji 1507 m. pastatyta bažnyčia. Šalia jos buvo kapinės. Arčiau Nevėžio upės buvo klebonija. Tada mirusieji buvo laidojami šventoriuje. Maždaug XIX amžiaus pradžioje kapinės jau buvo toliau bažnyčios atitinkamo ploto dydžio.

Sol. Edmundas Seilius dainavo Druskininkuose ir atsisveikino su Lietuva. Tenoras, praleidęs dvejus metus Amerikoje, pradės dainuoti Strasbūro operoje. Bostone jis studijavo balsą "New England" konservatorijoje. Mokėsi ir Lietuvoje.

Lietuvos simfoninio orkestro dirigentas Gintaras Rinkevičius ir jo žmona Donata po penkerių vedybinio gyvenimo metų surengė sau svarbiausią šventę – savo santuoką sutvirtino po bažnyčios skliautais. Trijų vaikų susilaukusi pora Bernardinų bažnyčioje ištikimybės priesaiką ištarė prie altoriaus praėjus 5 metams nuo civilinės metrikacijos. Jų santuoką palaimino kun. J. Sasnauskas. Po jungtinių paklaustas, ar žmoną apdovanojo dovanoimis, dirigentas atsakė filosofškai: "Aš dovanoju jai savo meilę".

Pažaislio vienuolynui remontuoti Lietuvos Vyriausybė paskyrė 796 tūkstančius litų. Nykstantis paminklas buvo įtrauktas į Jono Pauliaus II piligrimų kelio kūrimo projektą. Šis kelias dar apims 17 Jono Pauliaus II-ojo Lietuvoje lankytų vietų. Kultūros ministerija rūpinasi, kad Pažaislio ansamblio rūmai būtų įtraukti į UNESCO pasaulio paveldo sąrašą.

Kaune, Vytauto Didžiojo karo muziejuje, vyksta parodos: "Lietuva-Černobylis 1986-1991 m.", "Lietuvos totoriai – kariai" ir "Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės istorinės vėliavos ir žemėlapiai". Tai XVII ir XVIII amžių husarų apsaugos ir ginkluotės paroda, skirta Lietuvos kariuomenės pergalei ties Salaspiliu 400-osioms metinėms paminėti.

RUSIJOS PASIRUOŠIMAS KARUI KAUKAZE

Liepos 14 d. Jungtinių Tautų komisija paskelbė savo išvadas dėl kovo 11 d. incidento aukštutiniame Kodoryje – Gruzijos kontroliuojamoje Abchazijos dalyje. Išvadose nėra tiesioginių kaltinimų Rusijai, tačiau JT ekspertai išvelgia aiškias užuominas į Rusijos dalyvavimą išpuolyje. Nepaisydama neigiamos tarptautinės reakcijos Rusija toliau atvirai didina savo pajėgas regione.

Naktį iš kovo 11 d. į kovo 12 d. Gruzijos kontroliuojama Kodorio tarpeklio dalis buvo apšaudyta žemė-žemė tipo raketomis, naudojamomis rusiškoje artilerijos sistemoje "Grad" bei prieštankinėmis nusitaikančiomis raketomis, kurios yra būdingas šturmo malūnsparnių ginklas. Viena tokia raketa pataikė į vietos administracijos pastatą.

Rusija atmetė jos kariškių dalyvavimo antpuolyje galimybę ir net leido suprasti, įtarianti Gruziją surengus šią "provokaciją", kad atkreiptų į save tarptautinės bendruomenės dėmesį. Tipiška Rusijai. Ji niekada dėl nieko nekalta. Prieš ją šamokslauja ir patys save puldinėja jos pikti maži kaimynai gruzinai.

Nors JT komisijos išvadose nėra tiesioginių kaltinimų, komisijos nariai ne kartą pareiškė, kad keletas nustatytų faktų ir priešiškas Rusijos elgesys trukdant tyrimui netiesiogiai patvirtina būtent Rusijos kaltę. Pirmiausia, Rusija atsisakė suteikti komisijai dispečerių duomenis apie tuo metu rajone vykusius skrydžius. Vėliau Rusija atsi-

sakė pateikti duomenis apie antpuolyje naudotas "Grad" raketas, nors tyrimo metu buvo nustatyta, kad šaudyta rusiškais užtaisais. Galiausiai, ekspertų išvadose pažymėta, kad išpuolyje naudotos prieštankinės raketos yra tipiška kovinių malūnsparnių ginkluotė, o tokių malūnsparnių Abchazijos separatistų pajėgos neturi. Lieka nebent nedidelė tikimybė, kad šaudyta buvo ne iš malūnsparnių, o koku nors kitu, nežinomu būdu. Be to, net jei malūnsparniai ir būtų priklausę Abchazijos pajėgoms, pastaroji vargu ar turi tokių profesionalių pilotų, galinčių vykdyti itin sudėtingas kovines misijas kalnuose nakties metu.

Taigi, išvadas galite daryti patys. JAV jau pasveikino komisijos išvadas. Gruzija laukia kitų valstybių reakcijos. Nors vargu ar ji bus palanki Rusijai, pastaroji vargu ar nusileis Gruzijos reikalavimui perleisti regiono kontrolę JT pajėgoms. Juk Rusija mano turinti išskirtines teises "palaikyti taiką" Kaukaze. Be to, kažkam juk reikia remti Abchazijos ir Pietų Osetijos separatistus, o JT tai tikrai to nedarys.

Rusai ginsis nuo "banditų"

Jau antrus metus iš eilės, Šiaurės Osetijoje Rusija surengė didelius "antiteroristinius" mokymus. Juose dalyvauja daugiau, kaip 6000 kareivių, 250 tankų, šarvuočių ir savaeigių pabūklų bei daugiau, kaip 30 kovinių lėktuvų ir malūnsparnių. Be kariškių, mokymuose taip pat dalyvauja VRM

Rusų tankas.

vidaus kariuomenės daliniai ir Federalinei saugumo tarnybai (FSB) pavaldūs pasieniečiai. Visa ši "kompanija", pagal mokymų fabulą, turi vieną bendrą tikslą – sunaikinti "gaują banditų" (apie 500 žmonių), prasisverkusių į Rusijos teritoriją.

Neaišku, nei kas tie "banditai", nei iš kur jie prasiskverbė. Atsižvelgiant į tai, kad mokymai vyksta netoli Gruzijos sienos – reikia manyti, kad "banditai" – tai arba gruzinų diversantai (kuriuos rusai neva vis sugauna savo žemėje), arba gruzinų remiami čečėnų kovotojai (kurių anot Rusijos, Gruzijoje yra ištisi pulkai). Na, kas jie bebūtų, Rusija aiškiai pademonstravo, kad gali mesti prieš "banditus" ištis išpūdingas pajėgas.

Gal tai ir yra svarbiausias

mokymų tikslas? Pademonstruoti kaimynams raumenis, kad šiems nekiltų noras jėga susigrąžinti kad ir šalia esančią Pietų Osetiją. O ir šiaip tai aiškiai parodo, kad Šiaurės Kaukaze Rusija yra sutelkusi pakankamai pajėgų, kad pati galėtų vykdyti didelio masto puolimo operacijas. Neveltui, kaip ir praeitais metais, Pietų Osetijos – Gruzijos santykiai šių karinių mokymų metu gerokai pašlyja. Chinvalio valdžia jaučia užnugarįje didelę Rusijos armiją ir ima žymiai agresyviau elgtis Gruzijos atžvilgiu.

Ateityje bus dar linksniau

Šiaurės Kaukaze Rusija jau šiandien yra sukaupusi dideles karines pajėgas. Tačiau tai dar neviskas. Jau įgyvendinami planai padidinti pasienio užkar-

dų ir sienos apsaugos dalinių skaičių. Regione taip pat planuojama sukurti didžiulį VRM rezervą – 10 000 vidaus kariuomenės karių. Kam reikalingas toks rezervas? Rusijos pasiūlytimai tie patys – kova prieš tarptautinį terorizmą, būtinybė palaikyti stabilumą regione ir pan. Turbūt to paties stabilumo dėlei Rusija kuria visiškai naujus, specialiai Kaukazui skirtus karinius junginius – kalnų brigadas. Jos bus dislokuotos Čerkėsijoje (netoli Abchazijos), Šiaurės Osetijoje (Gruzijos pasienis) ir Dagestane (netoli Azerbaidžano sienos). Šių brigadų išdėstymas išsklaido bet kokias abejones, prieš ką jos bus nukreiptos. Priklausomai nuo komplektacijos pilnumo (kol kas dislokuotas vienas pilnas batalionas – 500 kariškių), Rusija greitai turės Kaukaze papildomai dar apie 7000 – 8000 kareivių, specialiai parengtų karo veiksmams kalnuose.

Tikrąją tokio pietinių Rusijos provincijų militarizavimo priežastį įvardinti sunku, bet galima numanyti, kad anksčiau ar vėliau, Rusija mano atnaujinti ginkluotą kovą Abchazijoje ir Pietų Osetijoje, kas galėtų baigtis, švelniausiu atveju, visišku ekonominiu ir politiniu Gruzijos krachu. Juk viena ji negalės kovoti ir su separatistais ir su Rusijos armija, kuri be jokios abejonės palaikys abchazus ir osetinus. Tokiame fone atrodo logiškas ir Rusijos pasitraukimas iš Iprastinės ginkluotės Europoje sutarties – juk dabar niekas net nebegalės patikrinti, kiek pajėgų ji sutelkia regione, rašo *Aidas Pralėika balsas.lt*.

“LIETUVIŲ TAUTOS – LIETUVIŲ KALBOS LIKIMAS”

Dr. Algimantas Liekis

XXXIV.

Nemaloni tiesa, bet tokia ji. Tad, kol gyvenimas Lietuvoje nebus toks, kaip Amerikoje, menka tikėtis, kad išvykusieji, užsidirbę dolerių, grįš, nes jei negrįžo poltinio pobūdžio pokario metų emigrantai, kuriems Lietuvos Nepriklausomybė atrodė jų gyvenimo prasmė ir esmė, tai dar mažiau vilties, kad grįš dabartinė, vadinamoji “ekonominė” emigracija, jei, žinoma, ji ten kiek įsitvirtins. Ir dėl to lyg patenkama į užburta ratą: iš dalies ir dėl to, kad Lietuvą palieka jos kūrybingiausi, darbščiausi žmonės, ji vargiai greitai galės pasiekti tokį gyvenimo lygį, kaip Amerikoje, o nesant jam tokiam

ar aukštesniam – ne tik išvykusieji neskubės sugrįžti, bet ir toliau mūsų maža Lietuva liks didžiųjų, turtingųjų valstybių penėtoja.

Tad kol kas lieka tik stengtis, kad mažėtų išvykstančiųjų nutautėjimas. O tam reikia, kad pati Lietuva ištikro taptų tikru pasaulio lietuvių centru. Dabartinis, sukurtasis lietuvių išeivių Centras JAV, nebloggeriai atliko savo pareigas tol, kol Lietuva buvo okupuota. Bet dabar tokiu centru turi būti tik pati Lietuvos valstybė, tik kuri pajėgi atlikti pasaulio lietuvių telkimo ir lietuviybės gynimo, stiprinimo pareigas. Žinoma, kaip ir anksčiau, reikia manyti, turės nemažos reikšmės ir pačių

išeivių organizacijos. Abejotina, dėl lietuviškų parapijų, kurių reikšmė buvo milžiniška pirmosioms imigrantų kartoms, adaptuojantis ateiviams svetimame krašte. Tačiau jos nebegalėjo ir nebegali patenkinti, ypač jaunosios išeivių kartos, mokančių angliškai, turinčius specialybes ir galinčius susirasti darbo ir padaryti karjerą bet kurioje Amerikos vietoje.

Tad ir lietuviškųjų parapijų steigimas pamažu prarado ir praranda savo reikšmę. Prie to prisidėjo ir tai, kad anglų – airių vyskupai nebuvo ir nėra suinteresuoti ne angliškai kalbančiųjų parapijų išlaikymu, o neįgyvendinus planų perorganizuoti jas į “tautines parapijas”, lietuviai neteko ir savo pastatytų bažnyčių, klebonijų, kurias vyskupai perduodavo ir perduoda savo nuožiūra gausesnėm kitataučių parapijoms (pagal Katalikų bažnyčios kanonus vyskupas yra ir visų bažnyčių, klebonijų ir kito parapijų turto savininkas, ne-

paisant, kad jį savo darbu ir lėšomis sukūrė parapijiečiai). Bet dėl to didesnio dvasinio stygiaus beveik nepajunta ne tik minėtieji naujieji imigrantai, bet ir senoji jų karta, baigianti “suanglėti”. Tad vargiai galima tikėtis, kad padidės lietuviškųjų parapijų poreikis, kad ateityje bus atgautas turėtas jų vaidmuo XIX – XX a. pirmosios pusės lietuvių imigrantų kartose, nors ir neišsigelbėjusios nuo asimiliacijos.

Lietuvių išeivija Amerikoje paskutiniaisiais dviem XIX a. dešimtmečiais turėjo daugybę religinių, savišalpinių, švietėjiškų, saviveiklinių ir kitokių draugijų, partijų. Daugelis jų be abejonės padėjo asmenybių formavimuisi, tautinės savimonės ugdymui, prisidėjo ir prie Lietuvių Tautos Atgimimo Tėvynėje, o vėliau - ir prie Nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimo. Tačiau daugeliu atveju tie susivienijimai buvo ir savotiškais “bastionais”, iš

kurių būdavo pliekiami visi tie, kurie nepriklausė jam. **O tai trukdė ir visos išeivijos veiksmingesnei, kryptingesnei veiklai, sprendžiant ir Lietuvos išlaisvinimo klausimus.**

Ypač dideli tie prieštaravimai buvo tarp VLIKo ir diplomatijos “šefo”, tarp Amerikos lietuvių ir Pasaulio lietuvių tarybų, tarp atskirų partijų ir kitų. Vienu kitų puolimai ir gynimasi, nuolatiniai aiškinimosi, atimdavo daug laiko, energijos, nors kartais ir sudarydavo regimybę apie energingą veiklą; mėgta tų nesutarimų aiškinimosi ir “užslaptinti”, lyg juose iš tikro būtų spręstos valstybinės reikšmės klausimai. Bet svarbiausia nesutarimų, viešų ir neviešų diskusijų priežastimi dažniausiai būdavo kas turi, o kas neturi teisės į vieną ar kitą vadovaujančiojo kėdę tiek išeivijoje, tiek net būsimoje išlaisvintoje Lietuvoje.

(Bus daugiau)

RENGINIŲ KALENDORIUS

RUGSĖJO 9 d., 11:30 v.ryto Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

RUGSĖJO 29 d., “Ateities” klubas rengia poeto Bernardo Brazdžionio 100 metų gimimo minėjimą. Programą atliks Virginija Kochanskytė.

LAPKRIČIO 11 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. – Šv. Jurgio parapijos Rudens šventė.

LAPKRIČIO 17 d., šeštadienį, 6 v.v. – “EXULTATE” choro 25-mečio koncertas.

2008 m. kovo 30 d., sekmadienį – Atvelykio stalas Dievo Motinos parapijoj. Rengia vyr. skaučių “Židinyš”.

“TAS NELAIMINGAS SIBIRAS...”

Vytauto Didžiojo karo muziejuje Kaune atidaroma paroda “Tas nelaimingas Sibiras...” įamžinamas apie 350 tūkst. žmonių, tapusių Ribentropo-Molotovo pakto aukomis, atminimas. Maždaug tiek žmonių buvo įkalinti, išvežti į tremtį ir GULAG’o lagerius ar nužudyti Lietuvoje po 1939 m. rugpjūčio 23-iosios Ribentropo-Molotovo pakto.

Parodoje eksponuojamos nuotraukos prie Sibiro upių – Manos, Jenisiejaus dešiniojo intako, ir Minos, Manos intako. Iš ešelonų išlaipinti tremtiniai į šlaituose prigludusias gyvenvietes – Angulą, Vyježų Logą, Miną, Chabaidaką, Kojų, Birusuką, Koželaką, Narvą – buvo vežami traktoriais, plukdomi valtimis.

Atsirinkti pigios darbo jėgos iš miško pramonės ūkių į geležinkelio stotį atvykę vadovai ar jų įgalotiniai pirmiausia išsiveždavo darbingas šeimas. Ligoniai ir daugiavaikės šeimos savaitėmis likdavo po atviru dangumi – lyjant lietui ir kepinant saulei.

Į šį nuo civilizacijos nutolusį kraštą ištremti lietuviai dirbo sunkiausius ir pavojingiausius miško darbus – žiemą kirsdavo medžius, juos genė-

davo, gabendavo prie upės ir kraudavo į rietuves. Pavasarį, prasidėjus ledonešui, rąstus ridendavo į upę. Manos upė virsdavo ištisa rąstų sangrūda. Braidydami lediniame vandenyje, tremtiniai – vyrai, ir moterys – laisvindavo kelią rąstams. Iki šių dienų išlikusios lietuvių kapinės primena sunkią jų dalį.

Parodos atidaryme dalyvaus krašto apsaugos ministras Juozas Olekas, buvęs tremtinys, Kauno vicemeras Kazimieras Kuzminskas, Tremtinių choras (vad. Bronė Paulavičienė) atliks tremtinių dainas, bus demonstruojami dokumentinio filmo apie Kazachstano lagerius fragmentai.

Parodą parengė Seimo ryšių su visuomene skyriaus vyriausioji specialistė V. Nacikaitė ir Lietuvos nacionalinis muziejus. Parodoje panaudotos nuotraukos iš Lietuvos nacionalinio muziejaus, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro ir tremtinių šeimų asmeninių archyvų: Danutės Anužytės-Sadauskienės, Alfonso Daudos ir jo žmonos Bronės Kuodzevičiūtės, Petro Gvaldos, Juozo Oleko ir daugelio kitų.

LGITIC

RAINIŲ KANKINIAMS STATYTI KRYŽIAI

Telšių rajone, Viešvienu tvenkinyje, rasti du kryžiai, kuriuos, kaip įtariama, žmonės sovietmečiu paslapčia buvo pastatę Rainių kankiniams. Policijos duomenimis, du iš vandens kylančius kryžius aptiko Viešvienu tvenkinį valę darbininkai.

Kryžius ištraukus iš vandens, paaiškėjo, kad metaliniai maždaug 4 metrų aukščio kryžiai

buvo skirti Rainių kankiniams, teigia Lietuvos radijas. Įtariama, kad jie į tvenkinį galėjo būti įmesti prieš kelis dešimtmečius.

Vietos gyventojų teigimu, sovietmečiu Rainių miškelyje, kur 1941 metų birželį Raudonoji armija nukankino 80 intelektualų, politikų ir teisininkų, žmonės dažnai paslapčia pastatydavo kryžius. Jie būdavo griaujami, statytojai persekiojami, bet kryžiai ir vėl atsirasdavo. *LGITIC*

Los Angeles, Kalifornijoje, š.m. liepos 30-tą dieną mirusios **a.a. Severinos Gražinos Raibienės Steikūnaitės** atminimui “Dirvai” aukojusių Velionės artimųjų ir draugų sąrašas:

Juozas Raibys	1000 dol.
Tautinės Sąjungos	
Los Angeles skyrius	250 dol.
Bruno ir Mary Aras	100 dol.
Ramunė Bergstrom	100 dol.
Rūta Sakienė	100 dol.
Romas Svainauskas	100 dol.
Vytautas ir Janina Čekanauskas	50 dol.
Jonas ir Birutė Gricius	50 dol.
Alfa Pažiūra	50 dol.
Kristina Švarcas	50 dol.
Povilas ir Aldona Švarcas	50 dol.
Laima Tumas	50 dol.
Ramunas ir Irena Bužėnas	40 dol.
Rimtautas Dabšys	25 dol.
Danutė Alseika	20 dol.
Vladas Gilyš	20 dol.
Birutė Jocas	20 dol.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

Pereitame “Dirvos” numeryje, atsisveikinimo aprašyme apie a.a. Gražinos Raibienės mirtį, įsibrovė klaida: dėdės kunigo prelato, pas kurį ji atkeliavo į Indijos valstiją, pavardė ne Ričkauskas, bet Bičkauskas.

CHICAGO, IL

LIETUVĖS PARODA ČIKAGOS MIESTE

Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje kartu su Čiurlionio galerija ir Čikagos miesto kultūros reikalų departamentu kitų metų sausio 12 – balandžio 6 dienomis surengs lietuvių dailininkės Petronėlės Gerlikienės (1905-1979) darbų parodą, kuri vyks Čikagos kultūros centre.

Ši dailininkė yra viena ryškiausių lietuvių liaudies samokslų menininkių. Į lietuvių liaudies dailę Petronėlė Gerlikienė atėjo jau sulaukusi garbaus amžiaus. Jos talentas atsiskleidė staiga, netikėtai ir labai spontaniškai. Per trumpą savo kūrybos laikotarpį, kuris apima vos šešerius metus (1972-1978), ji išsiuvinėjo vienuolika didelio formato kilimų bei nutapė apie šešiasdešimt paveikslų tuo ryškiai praturtinama šiuolaikinę lietuvių liaudies tapybą.

Savo kūriniuose Petronėlė Gerlikienė vaizduoja gamtą, darbą, šventes bei pasakų motyvus. Menotyrininkė Marija Kuodienė rašo kad, gyvi ir nuotaikingi, kupini dvasinės rimties, monumentalaus ir apibendrinto vaizdo, deformuotos plastikos, spalvingi ir dekoratyvūs jos kūriniai išsyk patraukė liaudies meno tyrinėtojų, dailininkų dėmesį. Petronėlė Gerlikienė yra gimusi Čikagoje, tačiau dar būdama vaikas su tėvais grįžo į Lietuvą ir gyveno čia visą likusį laiką. Jos meno darbai saugomi Lietuvos muziejuose, ne-

maža dalis jos kūrinių yra šeimos nuosavybė.

Petronėlės Gerlikienės išsiuvinėtų kilimų paroda vyks Čikagos kultūros centre (Chicago Cultural Center - 78 East Washington Street, Chicago, IL 60602, telefonas pasiteiravimui 312-744-6630).

LR Generalinio konsulato Čikagoje informacija

NEW YORK, NY

Apreiškimo parapijos gegužinė artėja: jis vyks sekmadienį, rugsėjo 23, po 10 val. lietuviškų mišių, parapijos salėje. Šokiams ir dainoms gros muzikas Stasys Telšinskas. Bus skaniai pagaminto maisto. Vyks ir loterija. Visi mielai kviečiami ateiti ir smagiai praleisti laiką tarp draugų ir pažįstamų.

Apreiškimo parapijos vaikams kviečiami lankyti Northside Catholic Academy netoli bažnyčios. Parapijiečiai gauna nuolaidą arba gali prašyti paramos iš vyskupijos. Dėl daugiau informacijos galite skambinti mokyklos vedėjai – Beverly de Angeles 718 384-3496 arba 718 782-1110.

A.† A.

ZUZANAI JUŠKEVIČIENEI

mirus, jos dukrai JŪRATEI, žentui JONUI jų vaikams ir vaikaičiams reiškiamo gilią ir širdingą užuojautą.

Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos Čikagos skyrius

DIRVAI AUKOJO

K.Rožanskas, Vilnius,	
Lietuva	80
V.Koklys, Cave Creek, AZ ...	50
C.I.Satkas, Kirtland, OH	50
R.Sležas, Boston, MA	50
H.Macijauskas,	
Mayfield, OH	45
Z.Obelenis, Novelty, OH	40
A.Pažiūrienė, Oak Park, CA .	38
S.Dubauskas, Clarendon, IL .	35
K.Biliūnas, Willowick, OH ..	26
A.Liutkus, Euclid, OH	25
A.Marchertas,	
Orland PK., IL	15
S.Džiugas, Oak Lawn, IL	15
V.Židžiūnas, Bethlehem, PA .	10
J.Vasaris, Norton, OH	6

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

Praeitą mėnesį New Yorke “Solomon R. Guggenheim fondo” direktorius Thomas Krens ir “Jono Meko Vizualiųjų menų centro” direktorius pasirašė susitarimą dėl Ermitažo-Guggenheim muziejaus Vilniuje galimybių studijos. Galimybių studiją planuojama pradėti šį mėnesį. Jos pagalba ketinama įvertinti kultūrinius, komercinius ir ekonominius projekto faktorius. Projekte dalyvauja tokie pasaulinio garso architektai kaip Massimiliano Fuks, Zaha Hadid ir Daniel Libeskind

Giedrė Kumpikas

ISPANIJA

Lietuvos užsienio reikalų ministerijos Konsulinis departamentas informuoja, kad Ispanijoje vykšančio Europos vyrų krepšinio čempionato metu prirėkus skubios konsulinės pagalbos Lietuvos piliečiai galės kreiptis: rugsėjo 3-5 dienomis į Maljorkoje dirbsiantį Lietuvos konsulą ir rugsėjo 7-16 dienomis į Lietuvos ambasados Ispanijoje (Madride) konsulinius pareigūnus.

LR URM

SPORTAS

PO PRALAIMĖTŲ
RUNGTINIŲ –
MUŠTYNĖS

Visa Norvegijos žiniasklaida praneša, kad Panevėžio "Ekran" futbolo klubo sporto direktorius Virginijus Liubšys buvo sumuštas po rugpjūčio 30 d. tragiškai sužaistų UEFA taurės turnyro antrojo atrankos etapo atsakomųjų rungtynių Osle su vietos "Valerenga". Panevėžiečiai jas pralaimėjo net 0:6.

Liudininkų teigimu, incidentas įvyko kai V. Liubšys T. Sitnikovui kažką pasakė. Incidentas įvyko pasibaigus rungtynėms, apie pusę dešimtos vietos laiku. V. Liubšui prakilstas antakis.

"Eidamas išsakaiu savo nuomonę apie rungtynes, pasakiau, kad gaila, jog klubas, į kurį tiek įdėta, taip beviltiškai pralaimi. Tada buvo netikėtas smūgis galva", - sakė V. Liubšys. Jis teigė nesupranta, už ką klubo vadovas jam smogė. "Ekran" sporto direktorius kol kas negalėjo pasakyti, ar dėl smūgio kreipsis į teisėsaugininkus. "Dabar daugiau nenoriu komentuoti, greit pamatysite", - žadėjo jis.

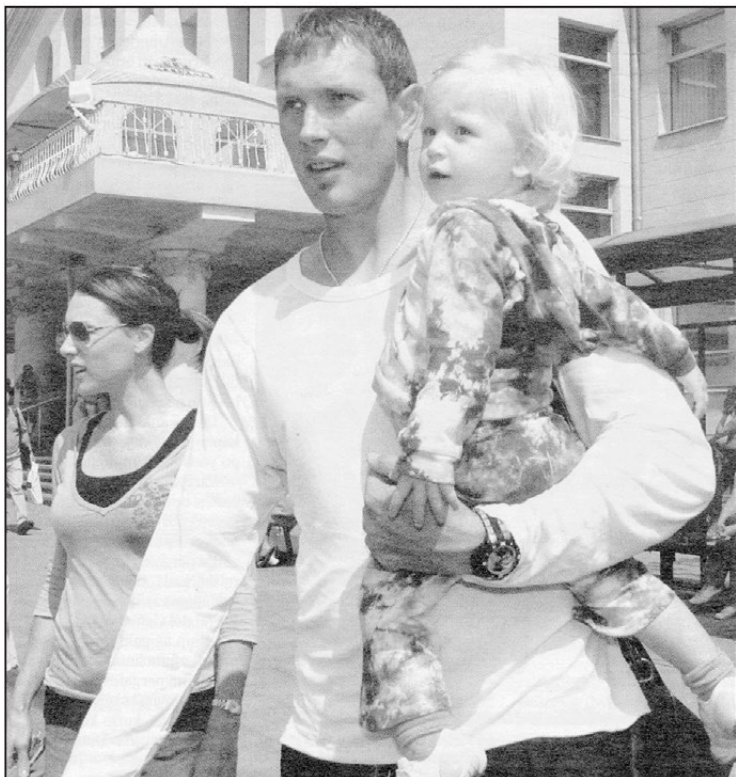
Apie pusę šeštos ryto grįžęs į Panevėžį V. Liubšys kreipėsi į medikus dėl giliai prakirsto antakio. Medikai V. Liubšui susiuvė 3 centimetrų gylio žaizdą. Žiniasklaida skelbia, kad į komandos autobusą prie stadiono V. Liubšys lipo smarkiai kraujuojantis. T. Sitnikovas į žurnalistų telefono skambučius neatsakinėjo.

R. BERANKIS
KANADOJE IŠKOPĖ
Į KETVIRTFINALĮ

Quebec vykstančio atvirojo Kanados jaunių teniso čempionato vaikinų vienetų varžybų trečiajame rate – aštuntfinalyje – 17-metis lietuvis Ričardas Berankis 6:4, 4:6, 6:2 įveikė 18-metį belgą Germainą Gigounoną (39-oji pasaulio jaunių raketė).

R. Berankis, kuris pasaulio jaunių lygoje užima 18-ąją vietą, ketvirtfinalyje susitiks su čekio Romano Jebavy (8-oji raketė) ir brito Daniel Evans (27-oji raketė) poros nugalėtoju.

Antrajame rate lietuvis 6:2, 6:2 nugalėjo savo bendraamžį kanadietį Jeremy Langer. *ELTA*

Krepšininkas Darius Songaila, žaidžias puolėju "Washington Wizards", grįžo į Lietuvą su dukra Meile. Praleidęs tėvų namuose Marijampolėje pora dieną, išsijungė prie pajūryje stovyklaujančių krepšinio rinktinės kandidatų.

NEPASIPRIEŠINO IR
ARGENTINIEČIAI

Las Vegas vykusiame FIBA Amerikos krepšinio čempionate įvyko dviejų pirmaujančiųjų turnyre dvikova. Joje JAV rinktinė nesunkiai rezultatu 91:76 (28:13, 21:17, 24:22, 18:24) nugalėjo argentiniečius.

Amerikiečiai nuo pirmos rungtynių minutės išsiveržė į priekį. Argentinos rinktinė turėjo rimtų problemų gindamasi, tačiau puikiai kovojo dėl atšokusių kamuolių. Vis dėlto, tai olimpiniams čempionams nepadėjo sustabdyti JAV krepšininkų, kurie iškovojo jau 8 pergalę iš eilės.

Naudingiausias nugalėtojų gretose buvo 27 taškus surinkęs Kobe Bryant. Carmelo Anthony pridėjo 18, LeBron James (6 atk. kam.) - 15 taškų.

Argentinai 20 taškų pelnė Luis Scola, 11 surinko Diego Lo Grippo.

Kitose rungtynėse Brazilijos rinktinė rezultatu 96:62 (24:17, 20:20, 30:8, 22:17) sutriuškino urugvajiečius. Šia pergalę brazilai užsitikrino vietą Amerikos čempionato pusfinalyje.

Rezultatyviausias Brazilijos rinktinėje buvo Leandro Barbosa - 32 taškai. Marcelo Machado per 26 minutes pelnė 10 taškų ir atliko 3 rezultatyvius perdavimus. Tuo tarpu Vilniaus "Lietuvos ryto" žaidėjas Joao Paulo Batista per

aikštėje praleistas 13 minučių pelnė 8 taškus ir atkovojo 3 kamuolius.

Urugvajaus rinktinei 17 taškų surinko Estebanas Batista (10 atk. kam.), Mauricio Aguiaras pridėjo 11.

Nieko nelemiančiose rungtynėse Meksikos rinktinė rezultatu 101:91 (19:27, 27:23, 31:15, 24:26) įveikė Venesuelos krepšininkus. Meksikiečius į antrąją pergalę Amerikos čempionate vedė 27 taškus surinkęs Anthony James Pedroza Durazo, Adam Oswald Parada de los Reyes (6 atk. kam.) pridėjo 21, Victor Mariscal Mata (7 atk. kam.) - 19 taškų.

Pusfinalių nugalėtojos užsitikrins vietą kitų metų Pekino olimpinėse žaidynėse.

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jauką atmosferą rūdėsio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire Hall

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200th St.
Cleveland, Oh. 44118
Paul Stefanac

Jeigu planuojate pirkti arba parduoti namą,
prieš priimdami galutinį sprendimą apsilankykite
šiose interneto svetainėse, arba paskambinkit

LINUI MULIOLIUI - 216-387-3204

linas@fixlerrealty.com

www.ClevelandHousingMarket.com
www.LyndhurstOhioHomes.com
www.Euclid-Homes.com
www.Richmond-Heights-Homes.com
www.MayfieldHomes.net
www.Pepper-Pike-Homes.com
www.SouthEuclidHomes.com
www.Beachwood-Ohio-Homes.com
www.FixlerRealty.com

Fixler Realty Group, Inc.
Linas Muliolis - Mob. Tel. - 216-387-3204

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

Patria Imports

We Sell Koldunai
Gourmet Deli Meats & Breads
Imported Condiments & Foods
Wines, Beer & Waters
Candies, Gifts and More!

794 East 185th St. • 216-531-6720